

Sauga avatud noortekeskus sai Eesti aasta noortekeskuse tiitli

PIIA SALUNDI
TEABESPETSIALIST

Haridus- ja teadusministeeriumi ning haridus- ja noorteameti tunnustussündmusel "Noorte heaks tänu" nimetati Sauga avatud noortekeskus Eesti aasta noortekeskuseks.

Sauga noortekeskuse juhataja Reelika Rüütli leiab, et nende tugevus on avatus, mitmekülgsus, uuenduslikkus ja koostöö: „Me teeme esialgu võimatuna näivad ideed teoks. Võimatuid ideid polegi, on loovad lahendused.“ Kõige olulisem on tema arvates hea meeskonnatöö ja oskus leida üles inimesed, kes jagavad rõõmuga oma teadmisi ja oskusi. Noortekeskuses tegutseb koguni 14 huviringi – kõik tasuta, ja piirangutevabal ajal on kogu maja noortega täidetud. Kõige rohkem köidavad noori kokandus, keraamika, 3D-disain ja endiselt ka noortekeskuse loomisest peale järjepidevalt käigus olnud DJ-ring. Noortele meeldib midagi ise valmis teha ja nii oli väga menukas sügisel koolivaheajal toimunud laager, kus meisterdati vanadest raamatutest taaskasut-

tusmööblit. Traditsioonilistest sündmustest oodatakse enim lastekaitsepäeva, kus tantsu- ja pilliringi noored saavad näidata, mida on aasta jooksul õppinud. Populaarne on ka suvelõpu välkino ja sügispimeduse ajal korraldatav õuduste maja, mis toob kohale sadakond huvilist.

Tori valla noortepäeva ja valla õpilasmaleva korraldamiselgi on Sauga noortekeskusel suur roll. Lisaks kohalikule tasandile panustab noortekeskus aktiivselt ka maakondlikul ja riiklikul tasandil, üle 15-aastased noored on kaasatud kahte rahvusvahelisse Erasmus+ projekti (neist oli pikemalt juttu valla lehe detsembrinumbris).

„Nad on tunnustuse igati ära teeninud, neil on alati lennukad mõtted, noortekeskuses pakutavad võimalused ja tehnoloogia täienevad pidevalt,“ iseloomustab Sauga noortekeskust valla noorsootöö nõunik Erika Nõmm. Juba praegu saab noortekeskuse IT-laboris tutvust teha näiteks drooni lennutamise, 3D-printimise ja virtuaalreaalsuse prillidega. „Üks meie eesmärk ongi pakkuda noortele innovaatilisi tegevusi kodu lähedal,“ selgitab Rüütli. „See tähendab, et tuleb kuulata

Sauga noortekeskuse töötajad (vasakult): Reelika Rüütli, Annika Peterson ja Helen Paluoja

Foto: Anne Koppel

– mida räägivad noored, meie oma maja inimesed ja ringijuhendajad, olla kursis, mis on parajasti ühiskonnas uudne.“ Ka piirangute tingimustes leitakse võimalus noori kaasata ja huviringe korraldada, kas veebikeskkonnas või välitingimustes.

„Oleme Sauga noortekeskuse naiskonna üle uhked ja tänulikud nende panuse üle valla noorsootöösse!“ sõnab Erika

Nõmm.

Noortevaldkonna tegijaid tunnustab haridus- ja teadusministeerium koostöös haridus- ja noorteametiga juba 15. aastat ning selle eesmärk on esile tõsta noorsootöösse panustanud, valdkonda edendanud inimesi, ettevõtteid ja organisatsioone ning silmapaistvamaid ja olulisemaid algatusi.

Pärnuma omavalitsuste liit nimetas Priit Ruudu aasta sotsiaalvaldkonna töötajaks

PIIA SALUNDI
TEABESPETSIALIST

Pärnumaa omavalitsuste liit (POL) nimetas aasta sotsiaalvaldkonna töötajaks Priit Ruudu, kes on kauaaegne POLi sotsiaalkomisjoni liige, juhib POLi rahvatervisekomisjoni ja on sellest aastast ka Eesti Punase Risti Pärnumaa seltsi juhatusel. Ka meie vallas on tema peamine vastutusala just sotsiaalvaldkond.

Priit Ruudu kohta ütlevad teda tundvad inimesed, et ta on empaatiline ja pühendunud, sotsiaaltöötaja õpikunäide, kes ei istu ainult töölaua taga, vaid teeb vajadusel ka tööd „põllul“, mis on sotsiaalvaldkonnas väga oluline.

Valla sotsiaaltöö arendamiseks osaletakse Priit Ruudu eestvedamisel kõikvõimalikes projektides, millega on võimalik elanikkonna heaolu tõsta. Ta on igakülgsest toetanud lastekaitsetöö arengut ja seisnud hea mitmesuguste programmide loomise eest, et aidata abi vajavaid

ja õigelt teelt kõrvale kalduvaid lapsi. Ruut on loonud eri ametiasutuste vahel head suhted ja tugeva koostöövõrgustiku ning andnud olulise panuse koostöö arendamisse päästeametiga, muutmaks Sindi turvalisemaks elupaigaks.

Valla sotsiaalosakonna töötajad on leidnud, et juhina on Priit Ruut suutnud luua toimiva ja tugeva meeskonna, kelle arvamus kuulub, peab oluliseks ja arvestab sellega.

Kui kaua oled sotsiaalvaldkonnas tegev olnud ja kuidas selleni jõudsid?

Aastast 1999. Kui Sauga vallavanemaks olemise periood sinna sisse arvata, siis kokku 22 aastat. Alustasin Pärnus hooldekandekeskuse sotsiaaltöötajana, kus peamiseks klientideks olid kodutud ja pikaajalised töötud, hiljem juhtisin pereabikeskust ja asutajaliikmena MTÜ-d Aktiviseerimiskeskus Tulevik. Õppisin Tallinna pedagoogikaülikoolis (nüüdne Tallinna ülikool) sotsiaaltööd ja lisaeri-

Priit Ruut

Foto: Tori vallavalitsus

alana haldusjuhtimist. Viimasel kursusel pakkus toonane Pärnu linnavalitsuse sotsiaalmeti juhataja Valter Parve mulle võimalust asuda tööle sotsiaaltöötajana ja teha ka oma kolmekuuline lõpupraktika ühes kohas. Nii ma Pärnumaale sattusingi.

Mis on sinu arvates sotsiaaltöö juures kõige olulisem?

Sotsiaaltöö juures on kõige olulisem hoolivus, sotsiaaltöötaja juures aga see, mis on inimeses sees. Oskused on arendatavad

ja teadmised omandatavad, aga hooliv suhtumine peab tulema inimese seest, olema kodeeritud tema iseloomu. Samas on selle töö juures ka väga oluline, et töötajad oskaksid ennast hoida, et mitte klientide murede keskel ise läbi põleda. Oht teiste abistamisega ennast ära kulutada on suur. Töö juures on väga oluline ka tunnetada klienti ja olukorda ning mõista, millal anda kala, millal õng. Eks kliendid ole nutikad ja püüavad vahel lihtsamini hakkama saada, kuigi tegelikult suudaksid ise toime tulla, kas iseseisvalt või mõnimgase kõrvalise toe ja abiga.

Pärnumaa omavalitsuste liidu tunnustus oli minu jaoks suur üllatus ja au. Tahan tänada nii omavalitsuste liitu kui inimesi, kes minu kandidatuuri esitasid. Suuri asju ei tehta üksi ja seetõttu on selle tunnustuse saamisel väga suur osa minu kolleegidel, kellega koos iga päev maailma soojemaks püüame kütta (ei pea siin silmas välistemperatuuri). Aitäh teile selle eest!

Loe ülevaadet Are piirkonna arengutest lk 3

Foto: Ott Rõngas

Volikogu algatas tuuleparkide eriplaneeringu. Loe lk 4

Foto: RawFilm, Unsplash

Soomaa pälvis säästva turismi sertifikaadi. Loe lk 5

Foto: Piia Salundi

Are kooli traditsioonilise maailmanädala toiduteema oli juust. Loe lk 7

Foto: Are kool

Tammiste lasteaial täitus 10. tegevusaasta. Loe lk 9

Foto: Tammiste lasteae

Kohanime määramise eelteade

Vastavalt kohanimeseaduse § 6 lõikele 8 ja Tori vallavolikogu 20.12.2018. a määruse nr 50 „Kohanime määramise kord“ § 4 lõikele 1 avalikustab Tori vallavalitsus eelnõu „Kohanime määramine“, millega soovitakse Rütavere külas asuvalle Taali metskond 53 katastriüksusele tekivale uuele teele määrata nimeks Röövli tee.

Eelnõuga saab tutvuda kuni 19. märtsini 2021 (kaasa arvatud) Tori vallavalitsuses aadressil Pärnu mnt 12, Sindi linn, Tori vald, Pärnumaa; Sauga teenuskeskuses aadressil Selja tee 1a, Sauga alevik, Tori vald, Pärnumaa ja Tori valla veebilehel www.torivald.ee > Räägi kaasa > Kohanime määramine.

Eelnõu kohta on võimalik teha põhjendatud ettepanekuid kuni 19. märtsini 2021 (kaasa arvatud) kirjalikult aadressil Pärnu mnt 12, Sindi linn, Tori vald, 86705 Pärnumaa või e-posti aadressil tori@torivald.ee.

Hajaasustuse programmi taotlusvoor 2021

Hajaasustuse programmi taotlusvoor on avatud 1. veebruarist 1. aprillini.

Programm viiakse ellu Riigi Teatajas avaldatud riigihalduse ministri 22.02.2018 määruse nr 14 „Hajaasustuse programm“ alusel.

Programmdokumendis kehtestatud nõuetele vastavaid taotlusi saab esitada Tori vallavalitsusele kuni 1. aprillini 2021, kas digiallkirjastatult e-posti aadressile tori@torivald.ee või allkirjastatuna paberil.

Taotlusvormid, dokumendid ja programmi täpsemad tingimused leiab Tori valla kodulehelt www.torivald.ee ja riigi tugiteenuste keskuse kodulehelt www.rtk.ee.

Hajaasustuse programmi kontaktisik Tori vallas on Janne Soosalu, e-post janne.soosalu@torivald.ee; tel 525 3929.

Konsultatsioonijad ja -kohad palume eelnevalt kokku leppida.

VOLIKOGU ISTUNGIL

18. veebruaril

1. Kinnitati Tori valla 2021. aasta eelarve.
1. Võeti vastu määrus „Tori valla noortevolikogu moodustamine ja põhimäärus“.
2. Võeti vastu Tori valla restaureerimistootuse määramise kord.
3. Otsustati algatada Tori valla arengukava ja eelarvestrateegia läbivaatamine ning muutmine.
4. Otsustati algatada Tohera külas elektri- tuulikute arendusalal P9 ja Aesoo külas elektri- tuulikute arendusalal P10 detail-

planeeringute koostamine ja detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamine.

5. Otsustati anda nõusolek osaühingule Valto Car kuuluvale kinnistule aadressiga Hirvela tn 1, Sauga alevik valla kasuks seatud hüpoteeği kustutamiseks seoses kohustuse täitmisega.
6. Otsustati anda nõusolek Tammiste külas Sinika tn 8 ja Sinika tn 10 kinnistutele valla kasuks seatud ühishüpoteeği kustutamiseks seoses halduslepingus sätes-

tatud kohustuste täitmisega.

7. Otsustati võõrandada otsustuskorras tasuta Tori vallas asuvad ja vallale kuuluvad kolm kinnistut seoses Rail Balticu projekti elluviimisega.
8. Anti nõusolek Kiksama külas asuva kinnistu koormamiseks servituudiga.
9. Volikogu ei nõustunud vallavalitsusele ülesande andmisega Mihkel Mathieseni monumendi seadustamiseks.
10. Otsustati võõrandada otsustuskorras Tori vallale kuuluv korteriomand Sindi

linnas Pärnu mnt 62b-6 hinnaga 7365 eurot.

11. Informatsioon: Sindi linnas Auli, Lõokese, Kiivitaja ja Pardi tänavate elamurajooni ülejutussoht.

Volikogu istungi protokolli ja vastuvõetud õigusaktidega on võimalik lähemalt tutvuda Tori valla kodulehel www.torivald.ee.

VALLAVALITSUSE ISTUNGITEL

13. jaanuaril

1. Otsustati korraldada riigihange „Sooja toidu kojuvedu Tori valla eakatele ja vähenenud toimetulekuvõimega isikutele“ ja kinnitati riigihanke alusdokumendid.
2. Kinnitati ühe 2020. aasta hajaasustuse programmist rahastatud projekti lõpparuanne ja otsustati välja maksta toetus.
3. Otsustati sihtfinantseerida Eesti Apostlik-Õigeusu Kirikut 15 000 euroga Sindi Jumalailmumise kiriku restaureerimistööde tegemiseks.
4. Volitati transpordiametit korraldama riigihanget Tori alevikus asuva Virula tänava rekonstrueerimistöödeks. Tänav rekonstrueeritakse osaühingu Teehoiu Partnerid koostatud projekti alusel.
5. Kinnitati Tori lasteaia personali koosseis alates 1. veebruarist 2021.
6. Kinnitati Sauga ja Suigu sotsiaalmajade kodukorrad.
7. Otsustati rahastada kahe lapsehoiuteenusel käiva lapse lapsehoiuteenus kohatasu.
8. Väljastati ühed projekteerimistingimused.
9. Otsustati seada tähtajatu sundvaldus osaühingu Elektrilevi kasuks Pulli külas Koolimaja tee 11 katastriüksusele elektripaigaldiste rajamiseks.
10. Nõustuti Are alevikus asuva Märdi katastriüksuse jagamisega.
11. Otsustati muuta Levi külas asuva Tominga katastriüksuse lähiaadressi ja määrata uueks lähiaadressiks Suurekivi.
12. Otsustati välja anda kaks ehitusluba.
13. Hajaasustuse programmi raames esitatavate taotluste hindamiseks moodustati kuueliikmeline komisjon. Prioriteetseteks valdkondadeks määrati vee- ja

kanalisatsioonisüsteemide rajamine.

21. jaanuaril

1. Otsustati korraldada lihthankemenetlusega riigihange „Isikukeske erihooldekande teenusmodeli rakendamine Tori vallas“ ja kinnitati riigihanke alusdokumendid.
2. Kinnitati riigihanke „Tori valla kõrghaljastuse hindamise, hoolduse ja raie 2020-2023 raamleping“ minikonkursi tulemused. Vastavateks tunnistati pakujate osaühingu OK Acer, osaühingu Puuhooldustööd ja osaühingu Sorav Orav esitatud pakkumused. Töövõtuleping maksumusega 33 333 eurot (lisandub käibemaks) otsustati sõlmida osaühinguga Puuhooldustööd.
3. Otsustati nimetada alates 25. jaanuarist 2021 Tori valla kultuurikeskuse direktoriks Ants Välimäe.
4. Kinnitati Tori valla huvihariduse ja huvitegevuse kava 2021. aastaks.
5. Kehtestati Sauga alevikus Põõsalinnu tn 5 kinnistu detailplaneering.
6. Nõustuti Tori vallas asuva 51 katastriüksuse riigi omandisse jätmisega ja määrati katastriüksuste sihtotstarbed.
7. Otsustati seada tähtajatu sundvaldus osaühingu Elektrilevi kasuks Suigu külas Lasteaia tee 2 katastriüksusele, Jõesuu külas Viira kooli katastriüksusele ja Sindi linnas Tõela tn L1 katastriüksusele elektripaigaldiste rajamiseks.
8. Otsustati välja anda kaks ehitusluba.
9. Otsustati rahastada valla eelarvest ühe lapse lapsehoiuteenus kohatasu.
10. Anti välja kaheksa korraldust tugisiku- teenuse rahastamise kohta.
11. Otsustati rahastada ühe lapse lapsehoiuteenus maksumus.

12. Kinnitati Tori vallavalitsuses, Tori sotsiaalmajas ja Sindi sotsiaaltöökeskuses pilootprojekti „Isikukeske erihooldekande teenusmodeli rakendamine kohalikus omavalitsuses“ raames osutatavate teenuste hinnakiri. 22.12.2020 korraldus nr 959 tunnistati kehtetuks.
13. Tunnistati kehtetuks Are vallavalitsuse 30.06.2017 korralduse nr 83 „Hajaasustuse programmi taotluste üle otsustamine“ punkt 2.2.
14. Vabastati üks kinnistu segaolmejäätmete veost, kuna kinnistu ei ole alaline elukoht.

27. jaanuaril

1. Tunnistati nurjunuks riigihange „Sooja toidu kojuvedu Tori valla eakatele ja vähenenud toimetulekuvõimega isikutele“, kuna ainus pakkuja esitas pakumuse tagasivõtmise teate. Otsustati korraldada uus riigihange ja kinnitati riigihanke alusdokumendid.
2. Lükati tagasi riigihanke „Kellukese tee T1 tuletõrjeveemahutite paigaldus ja jalg- ja jalgrattate rajamine“ kõik pakumused seoses hankelepingu eeldatava maksumuse ületamisega.
3. Kinnitati kahe hajaasustuse programmist rahastatud projekti lõpparuanne ja otsustati välja maksta toetus.
4. Rahuldati üks korraldatud jäätmeveoga mitteliitunud lugemise taotlus.
5. Otsustati väljastada kolmed projekteerimistingimused.
6. Otsustati seada neli sundvaldust osaühingu Elektrilevi kasuks seoses uute elektriliitumiste rajamisega.
7. Otsustati seada viis sundvaldust osaühingu Elektrilevi kasuks seoses olemasoleva elektrivarustuse rekonstrueerimi-

sega.

8. Otsustati rahastada valla eelarvest ühe lapse lapsehoiuteenus kohatasu.
9. Otsustati rahastada ühe lapse tugisiku- teenuse maksumus.

3. veebruaril

1. Tunnistati väikehanke „Kiksama küla jalg- ja jalgrattate põhiprojekti koostamine“ edukaks ja kvalifitseerituseks osaühingu Teehoiu Partnerid esitatud pakkumuse maksumusega 13 200 eurot (lisandub km).
2. Otsustati nõustuda osaühingu M.P. Varuosad poolt keskkonnaametile esitatud keskkonnanaloo taotlusega.
3. Anti välja korraldus eluruumi üürilepingu ülemineku kohta.
4. Määrati Tori vallas asuvatele ja valla munitsipaalomandisse taotletavatele 43-le katastriüksusele sihtotstarbed.
5. Määrati Kiksama külas Vaheri tee 11a asuva keldri teenindusmaa suurus.
6. Otsustati välja anda kaks ehitusluba.
7. Eraldati Sindi naisliidule 2021. aasta eest osalist tegevustoetust summas 300 eurot 14. veebruaril Sindi seltsimaja juures toimuva vastlapäeva läbiviimiseks.
8. Anti välja viis korraldust tugisiku- ja lapsehoiuteenus rahastamise kohta.

14., 18. ja 26. jaanuaril toimusid Tori valla 2021. aasta eelarve eelnõu arutelud. 28. jaanuaril toimus arutelu Tori vallale kuuluv kinnisvara haldamise üle.

Vallavalitsuse istungite protokollide ja vastuvõetud õigusaktidega on võimalik lähemalt tutvuda Tori valla kodulehel www.torivald.ee.

Are piirkonda mõjutavad enim Via Baltica ehitusega seotud arengud

Ülevaadetega valla eri piirkondades toimunud arengutest oleme jõudnud Are piirkonnani. Tuginedes valla arengukavale, elanike ja valla-valitsuse tehtud arengukava muutmise ettepanekutele, valla eelarvestraategiale ja riigiteede teehoiukavale heidame pilgu ka tulevikuplaanidele.

Igal endisel omavalitsusel olid omad väljakutsed - kus vajasisid korrastamist koolid, kus teed, kus vee- ja kanalisatsiooniküsimused. Ühinemise eelsel ajal olid Are piirkonna suurimateks väljakutseteks kindlasti lasteaia rekonstrueerimine, huvikeskuse ja noortekeskuse arengud ning teede ehitus. Ühinemisele järgnenud aastad on pakkunud lahendusi igas valdkonnas. Varasemaga võrreldes on tolmuwabaks saanud rekordarv kruusateid, lasteaed sai täiesti uue kuue ning pidevalt on edasi arenenud huvikeskuse teenused. Jalg- ja jalgrattateid on kahtlemata vähem rajatud kui valla teistes piirkondades, kuid peamine tulipunkt, Via Baltica, ootab Are ümbersõidu näol oma lahendust. Tulevikku vaadates tuleb järjest enam hakata tähelepanu pöörama elukeskkonna kvaliteedile (teed ja jalgteed, valgustus, puhkealad, sportimisvõimalused).

Via Baltica

Are alevikku ja lähipiirkonda mõjutavad enim Via Baltica ehitusega seotud arengud, mis peaks kaasa tooma oluliselt suurema turvalisuse liikluses ning rohkem võimalusi ettevõtluse ja turismi arendamiseks. Pärnu linna vahetu lähedus ja rahvusvahelise tähtsusega maantee annavad eeldused teenindusettevõtete (majutuskohad, kauplused, söögikohad) loomiseks.

Riigiteede teehoiukavas on Libatse-Nurme teelõigu neljarealiseks (2+2 rada) ehitamine planeeritud 2023.-2026. aastaks. 21,6 kilomeetri pikkune lõik algab Tallinn-Pärnu-Ikla maantee 99. kilomeetril ja lõpeb 120,6 kilomeetril. Projekti keskkonnamõtjude hindamine (KMH) on algatatud 2019. aasta novembris. Eelprojekti ja KMH valmimise tähtaeg on tänava juunis, aasta algusesse on plaanitud „projekteeri-ehita-rahasta-hoolda“ tüüpi hanke ettevalmistamine.

Tulevase Via Baltica Are ümbersõidu juurde planeeritakse ärimaad. Elbu küla Aru ja Ado-Metsa kinnistutele Via Baltica trassikoridori äärde on algatatud detailplaneering, mille kohaselt soovitakse kruntidele kavandada hoonete kompleksi, mis teenindaks Tallinn-Pärnu-Ikla maantee uue trassi kavandatavat liiklussõlme ja Tori valda. Alale on planeeritud uut transpordisõlme toetavad teenused ja virgestusalad ning sellest tulenevalt tankla, veoautode ja busside parkla, Are piirkonda teenindav kauplus ja taluturulett, hotell ja Tori valla infopunkt.

Rail Baltic

Kavandatav Rail Balticu trass läbib Suigu, Murru ja Võlla külasid. Maa-amet on pidamas maaomanikega läbirääkimisi vajaminevate maade võõrandamiseks. Olulised ruumilise mõjuga objektid on suured ülesõidud, mis jäävad Are-Suigu tee peale ja Kaseküla tee peale. Samuti on Are piirkonda kavandatud kolm ökodukti loomade ülekäiguks.

Tuulepargid

Huvitatud ettevõtted soovivad välja selgitada sobivad piirkonnad tuulikute püstitamiseks. Selleks algatasid Tori vallavolikogu ja Põhja-Pärnumaa volikogu kohaliku omavalitsuse

Are piirkonda mõjutavad enim Via Balticaga seotud arengud

Foto: Ott Rõngas

eriplaneeringud ja nende keskkonnamõju strateegilised hindamised. Kõnealused alad puudutavad suuresti Are piirkonda. Lähemalt eriplaneeringust lk 4.

Teed ja välisvalgustus

Are piirkonnas said tolmuvaba katte Lepplaane tee (6,4 km), Elbu tee (3,5 km), Areküla tee (1,8 km), Eavere tee (1,4 km) ja Roigu tee (0,35 km). Teede kruusakatet uuendati piirkonnas ligi 12 km ulatuses, sh tehti mootorsõidukitele läbitavaks Kaseküla tee. Teede parendamine jätkub.

Välisvalgustuse on saanud Are-Niidu jalg- ja jalgrattatee, Tehvri bussipeatusesse paigaldati uus paviljon.

Sel aastal rekonstrueeritakse Aadu sild, hange on tehtud ja ehitaja leitud. Lepingu järgi peavad tööd valmima augustis.

Lisaks said uue katte Suigu lasteaia sissesõidutee, parklad ja siseõu, kuid seal tuleb soojade ilmade saabudes teha teekatet vaegtoide.

Möödunud aasta oktoobris avati Are alevikus uus, köetava ootesaaliga kaasaegne bussijaam, mille ehitab Pärnumaa ühistranspordikeskus. Vald rajas bussijaama ümbrusse tänavavalgustuse ja jalgteed.

Kergliiklustee on plaanis tulevikus rajada Are alevikus Pärivere tee äärde. Tallinn-Pärnu-Ikla maantee ääres loodame jalgliikumise võimaluste paranemist Are ümbersõidu valmimisega.

Ühisveevärk ja -kanalisatsioon

Osaühing Sindi Vesi lõpetas 2018. aastal osaühingu Are Vesi projekti Are biopuhasti rekonstrueerimiseks. See on samm puhtama looduskeskkonna suunas – varem ei vastanud biotiikidest välja läinud vesi nõuetele, nüüd on see oluliselt puhtam ja loodusele ohutum.

Kultuur, sport ja noored

Are noortekeskuse laiendustöödega alustati 2020. aasta suvel, nüüdseks on noortetoale lisandunud kaks avarat ruumi ja noortekeskus on umbes kolm korda suurem kui varem. Pärast mahukaid laienemistööd on Are noortel võimalus vaba aega veeta valgusküllases, oma kööginurgaga, kaasaegse ventilatsiooniga ja

uuendatud küttesüsteemiga keskuses. Majja pääsevad ka ratastoolidega külastajad, samuti on noortekeskuse ruumides maja ainuke inva-WC. Riigilt saadud COVID-19 erakorralise toetuse abil rajatakse sel aastal Are noortekeskuse juurde rulapark.

Veebruaris algas projekt Are jõusaali laiendamiseks, mida veab eest mittetulundusühing Terve Are ning toetavad kohaliku omaalgatuse programm ja vallavalitsus. Möödunud sügisel rajati Are mõisa parki väljõusaal.

Endine Are vallamaja on kaotanud administratiivkeskuse funktsiooni ja vajab ümberkujundamist teenuskeskuseks koos kogukonnateenustega. Hoone rekonstrueerimistööd on kavandatud aastateks 2025-2030, plaanis on välja arendada ka ümbritsev õueala. Tänavu läheb remonti Are huvikeskuse spordisaali põrand, samuti on kavas köögi remont.

Suigu seltsimaja maaküte renoveeriti, kuna seda ei olnud enam võimalik parandada. Arengukavas on lähiaastate plaanina välja toodud ka seltsimaja soojustamine ja ventilatsiooni ehitus.

Valla rahvamajade ühendamise tulemusena loodame kultuurielu elavnemist Suigus. Juba möödunud suvel tekitas elavat huvi esmakordselt toimunud kodukohvikute päev Ares ja Suigus.

Suigu lasteaia juures asuvatele mänguväljakutele on lisatud atraktsioone, 2019. aastal valmis Suigus väljõusaal.

Haridus

Are valla ajal alanud projekt Suigu lasteaia remondiks jõudis lõpule 2019. aasta novembris. Lasteaed sai uue katuse, aknad, ukse, ventilatsioonisüsteemi, soojustuse ja päikesepaneelid. Projekti toetas keskkonnainvesteeringute keskus. Juurdepääsuteed ja platsid tehakse lõplikult korda soojade ilmade saabudes.

Are kooli jalgpalliplatsi valgustuse ja piirdeaia rajamine on kavandatud lähiaastateks, pikemas perspektiivis on arengukavas ka koolile võimla ehitamine.

Puhkealad

Kavas on Are mõisa pargi arendamine aktiiv-

Are-Niidu kergliiklustee sai valgustuse

Foto: Martin Raid

selt kasutatavaks puhke- ja virgestusalaks. Pargi kujundusprojekti eskiis on valmimas. Praeguseks on rajatud väljõusaal, COVID-19 mõjude leevendamiseks saadud toetuse abil ehitatakse parki laste mänguväljak.

Pargi ilme parandamiseks ja ohutuse eesmärgil lammutati KredExi toel endine mõisa teenijate maja, kuna selle puitosa oli väga viletsas seisus. Säilitati hoone all asunud üsna heas korras olevad suured punastest tellistest võlvkeldrid ja ehitati nende kaitseks katus. Tulevikus on kavas hoone taastamine maketina, mille peamine funktsioon oleks teenindav hoone (WC-d, panipaik, kohvikusaal jms).

Üldplaneeringusse ja arengukavasse viidi sisse ka ettepanek Pärivere pargi kallasraja ja jõeaasa arendamiseks avalikuks puhkealaks.

Täpsemalt saab valla arengukava, tegevuskava ja arengukavasse tehtud ettepanekutega tutvuda valla kodulehel www.torivald.ee > Kontaktid ja juhtimine > Arengukava.

Artikkel valmis valla arengu- ja planeeringuosakonna ning majandusosakonna ametnike, vallavanema ja teabespetsialisti koostöös.

Otsitakse sobivaid kohti tuuleparkidele Tori ja Põhja-Pärnumaa vallas

SIGRIT KASEMETS
ÜLDPLANEERINGU SPETSIALIST

Ettevõtte Sunly Wind OÜ, Metsamaahalduse AS ja OÜ Utilitas soovivad koos välja selgitada, millised kohad Tori valla põhjaosas on sobilikud tuuleparkide rajamiseks. Sellel eesmärgil algatas vallavolikogu 21. jaanuaril kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise.

Planeeringu algatamisel ei ole teada, milliseid tuulikuid ja kui palju sooviksid arendajad Tori valla põhjaosas paigutada. Eesmärk on planeeringu käigus välja selgitada võimalike tuuleparkide asukohad ja suurused ning võimalike tuulikute arv ja tehnilised parameetrid konkreetsetes väljavalitud tuuleparkide asukohtades. Lisaks määratakse planeeringu käigus võimalikud liinikoridorid, mis ühendaksid tuuleparke alajaamaga.

Eriplaneeringu koostamise esimeses etapis analüüsitakse kõiki olemasolevaid piiranguid, leitakse piiranguteta kohad, võrreldakse omavahel kõiki tuulikute rajamiseks sobilikke asukohti ning valitakse nendest kõige sobivamad. Tuulikutele sobiva asukoha valimisel arvestatakse looduskaitseliste piirangutega, elamute asukohtadega (tuulik peab olema elamust vähemalt 1000 meetri kaugusel), kaugusega kõrgepingeliinidest ja maanteedest (sõltub tuulikute kõrgusest), riigikaitseliste radarite töökindluse tagamisega, väärtuslike maastikega, rohelise võrgustiku toimimise tagamisega, sotsiaalsete ja muude asjakohaste aspektidega. Eriplaneeringu esimeses etapis välja selgitatud tuulikute rajamiseks sobivad asukohad kinnitatakse Tori vallavolikogu otsusega. Eriplaneeringu teises etapis koostatakse esimeses etapis väljavalitud asukohtadele täpne lahendus ehk määratakse ehitiste paiknemine planeeringualal, vajalike tehnovõrkude asukohad jms. Lisaks viiakse läbi täiendav keskkonnamõju strateegiline hindamine koos vajalike uuringutega. Ka teise etapi tulemus kinnitatakse vallavolikogu otsusega, kui kõik vajalikud kooskõlastused on saadud ja rahandusministeerium on planeeringu heaks kiitnud.

Tori vallavolikogu on eriplaneeringu algatamise otsuses öelnud, et kohaliku omavalitsuse või kohaliku kogukonna saadav hüvitis või kasu kavandatavast suuarendusest lepikse kokku planeeringu koostamise käigus enne planeeringu kehtestamist. See, milles saadav kasu väljendub, kes on kasusaajad ja kui suur on saadav kasu, selgub planeeringu käigus läbivõetavate tulemustel.

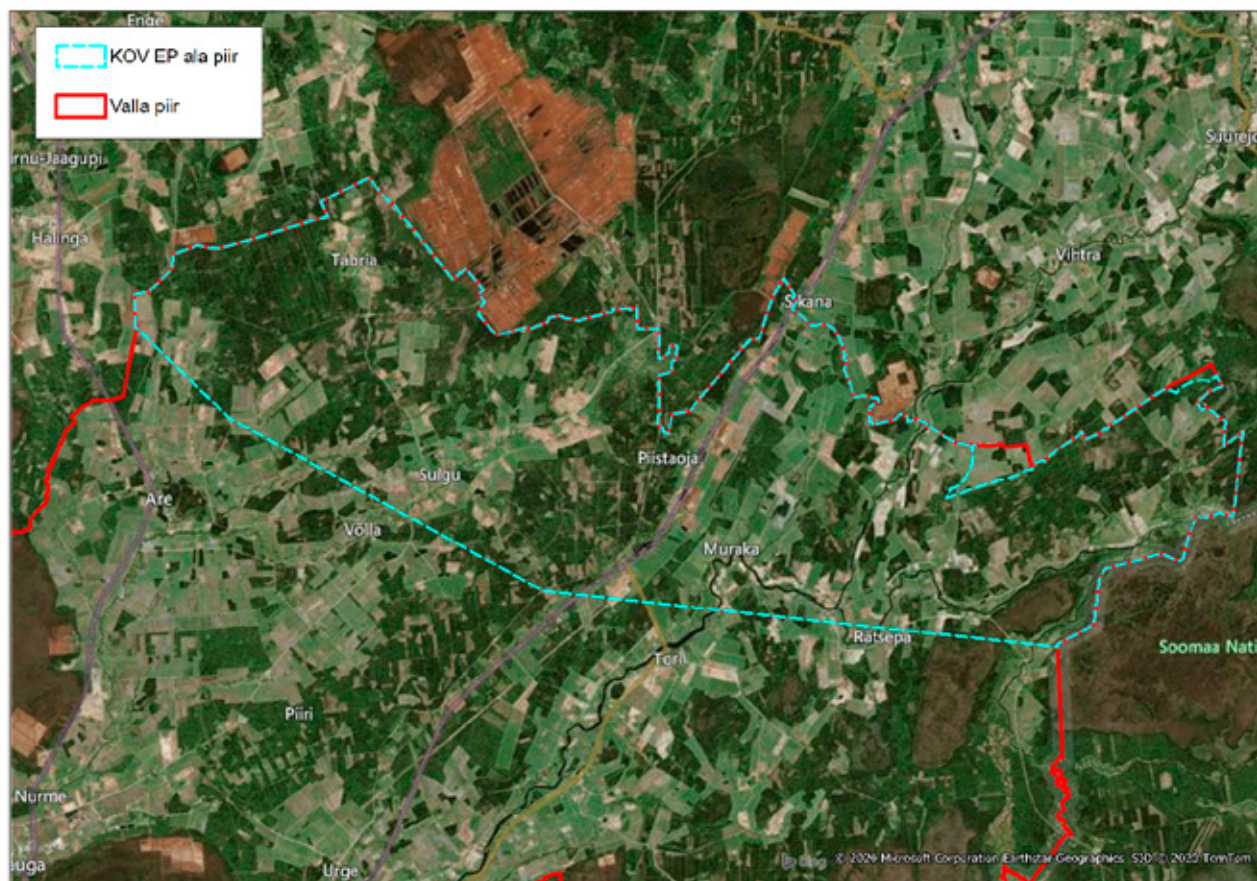
Eriplaneeringu algatamisega vallavolikogu poolt algas planeeringu koostamise pikk protsess, mis koosneb kahest etapist.

Esimene etapp koosneb järgmistest tegevustest:

- esmalt teavitatakse planeeringu algatamisest planeeringu koostamise kaasatud ametkondi, asutusi ja vallaelanikke, misjärel saavad vajadusel kõik asjast huvitatud isikud vallavalitsusele teada anda, millega tuleb planeeringu koostamisel kindlasti arvestada;
- seejärel leiab vallavalitsus hanke kaudu ettevõtja, kes hakkab teostama tuuleparkide asukohavalikut, läbi viima sellega seonduvat keskkonnamõju strateegilist hindamist ning korraldama vajalike uuringute teostamist.
- Eeldatavalt maikuuks on planeeringu koostaja ja keskkonnamõju strateegilise hinda-

mise läbiviija selgunud, seejärel koostavad töö teostajad planeeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamiskavatsuse. Planeeringu lähteseisukohtades kirjeldatakse täpsemalt planeeringu koostamise vajadust, eesmärki ja ülesandeid, mida planeeringuga kavatakse lahendada, esitatakse planeeringu koostamise eeldatav ajakava ning antakse ülevaade planeeringu koostamiseks vajalike uuringute tegemisest ja kaasatavatest isikutest. Keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamiskavatsuses kirjeldatakse keskkonnamõju hindamise ulatust ja eeldatavat ajakava ning planeeringu rakendamise eeldatavalt kaasnedu võivad olulist keskkonnamõju, sealhulgas mõju inimese tervisele, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkust, võimalikku mõju Natura 2000 võrgustiku alale, ja tuuakse välja muu planeeringu koostamise korraldajale teadaolev asjasse puutuv teave, sh mõju hindamiseks vajalike uuringute kirjeldus.

- Kui planeeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamiskavatsus on valminud, teavitab vallavalitsus sellest valla kodulehe, ajalehtede Pärnu Postimees ja Tori Valla Teataja ning sotsiaalmeedia kaudu, et iga asjast huvitatut saaks tutvuda nende dokumentidega avaliku väljapaneku ajal ja arutleda nende üle avalikel aruteludel, mis eeldatavalt toimuvad käesoleva aasta oktoobris-novembris.
- Kui planeeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamiskavatsuse kohta on eri asutuste ja elanike tagasiside saadud, algab vajalike uuringute läbiviimine, tuuleparkidele sobivate asukohtade otsimine ning keskkonnamõju hindamine. Selle etapi ajakulu sõltub suuresti läbiviidavate uuringute kestvusest. Eeldatavalt kulub tuuleparkide asukohavalikuks ja selle keskkonnamõju hindamiseks pool aastat.
- Kui planeerija koostatud planeeringulahendus on valminud ja keskkonnamõju hindamise aruanne koostatud, teavitab vallavalitsus sellest valla kodulehe, ajalehtede Pärnu Postimees ja Tori Valla Teataja ning sotsiaalmeedia kaudu, et iga asjast huvitatut saaks tutvuda välja valitud tuuleparkide asukohtade ja asukohavaliku põhjendustega ning keskkonnamõju hindamise aruandega nende avaliku väljapaneku ajal, samuti arutleda nende üle avalikel aruteludel, mis eeldatavalt toimuvad järgmisel aastal suve lõpus või sügise alguses.
- Kui planeeringulahenduses ja keskkonnamõju hindamise aruandes on täpsustatud nende dokumentide avalikustamisel, kooskõlastamisel ja avalikel aruteludel üles kerkinud teemasid ning leitud kõigi osapoolte jaoks sobilik lahendus, teeb Tori vallavoli-

Eriplaneeringu ala Tori vallas

kogu otsuse tuuleparkide asukohavaliku kohta. Kõige optimistlikuma ajakava järgi võib see toimuda 2022. aasta oktoobris.

Eriplaneeringu algatamise etapid

- Eriplaneeringu algatamisest teavitamine (veebruar 2021).
- Hanke korraldamine ja töö teostaja kinnitamine (märts-mai 2021).
- Planeeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise kava koostamine (suvi 2021).
- Töö alusmaterjali avalikustamine ning tagasiside küsimine (oktoober-november 2021).
- Algab vajalike uuringute läbiviimine, tuuleparkidele sobivate asukohtade otsimine ning keskkonnamõju hindamine (detsember 2021 – juuni 2022).
- Planeeringulahenduse ja keskkonnamõju hindamise aruande teatavaks tegemine eri kanalites (valla koduleht, Pärnu Postimees, Tori Valla Teataja, sotsiaalmeedia) ja tagasiside küsimine nii avalikul väljapanekul kui avalikul arutelul (suvi 2022).
- Kui on leitud kõigi osapoolte jaoks sobilik lahendus, teeb vallavolikogu otsuse tuuleparkide asukohavaliku kohta (oktoober 2022).

Alles siis, kui kõik eelnimetatud tegevused on tehtud ja vallavalitsus kinnitanud tuuleparkide asukohad, algab eriplaneeringu teine etapp ning kavandatavate tuulikute täpsem

planeerimine ja nende mõju hindamine. Ka selles planeeringu etapis on ette nähtud planeeringulahenduse ja keskkonnamõju hindamise aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu, mille ajal on igaühel võimalik esitada oma arvamusi ja ettepanekuid planeeringulahenduse kohta.

Kõigist kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus koostatud dokumentidest ja avalikest aruteludest teavitatakse valla kodulehel, valla ajalehes ja maakonnalehes. Kes soovib olla kindlasti kaasatud planeeringumenetlusse ja saada personaalseid teavitusi valminud planeeringumaterjalide ja avalike arutelude kohta, palun enda kaasamissoovist teada anda kirjutades e-posti aadressil sigrit.kasemets@torivald.ee.

Põhja-Pärnumaa vallavolikogu algatas 16.12.2020. a Sunly Wind OÜ, Metsamaahalduse AS, Vayu Energia OÜ ja OÜ Utilitas taotluste alusel kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise, et leida planeeringualadel tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobivad asukohad. Planeeringuala koosneb kolmest erinevast alast, millest kaks ala piirnevad Tori valla territooriumiga. Üks planeeringuala piirneb Parisselja ja osaliselt Elbu küla territooriumiga ja teine ala Man-nare, Piistaoja, Tohera ja Aesoo küladega. Eriplaneeringuala kaartide ja eriplaneeringu algatamise otsusega on võimalik tutvuda Põhja-Pärnumaa valla veebilehel <https://www.pparnumaa.ee> > Ehitus ja planeerimine > Eriplaneeringud > Tuuleparkide eriplaneering.

Tori vallavalitsus on kaasatud Põhja-Pärnumaa eriplaneeringu menetlusse. Jälgime planeeringu kulgu ja planeeringu käigus valminud dokumente ning vajadusel kaasame omalt poolt kinnistuomanikke, kui selgub, et kavandatava tuulepargi asukoht võib mõjutada Tori vallas asuvate kinnistute omanikke. Kes soovib olla kindlasti kaasatud Põhja-Pärnumaa valla eriplaneeringu menetlusse ja saada personaalseid teavitusi valminud planeeringumaterjalide ja avalike arutelude kohta, palun enda kaasamissoovist teada anda kirjutades e-posti aadressil vald@pparnumaa.ee.

Soomaa rahvuspark pälvis Euroopa kaitsealade liidult säästva turismi sertifikaadi

MARTIN RAID
KOMMUNIKATSIOONINÕUNIK

Eelmisel aastal valminud „Soomaa rahvusparki turismipiirkonna säästva arengu strateegia 2020-2025+“ üks eesmärk oli ühineda EUROPARC-i föderatsiooni ehk Euroopa kaitsealade liiduga. Selle aasta jaanuaris tuli liidult kinnitus, et hindamiskomisjon on ühehäälselt taotluse heaks kiitnud ja Soomaa rahvusparkile omistatakse viieks aastaks säästva turismi sertifikaat.

European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas ehk säästva turismi sertifikaat omistatakse nii kaitsealale kui lähipiirkonnale. Selle eesmärk on kaitsealade säästev majandamine ning kvaliteetsed turismitooted ja -teenused, mis sünnivad koostöös looduskaitseala valitseja, turismiettevõtjate ja

kohalike elanikega.

Säästva turismi sertifikaat tõstab sihtkoha rahvusvahelist mainet ja aitab piirkonda tutvustada keskkonnast hoolivatele külastajatele. Tunnustusega kaasneb kohustus strateegia tegevuskava ellu viia kooskõlas looduskaitsealade eesmärkidega. Rohehise Jõemaa koostöökogu on selleks algatanud ühisprojekti „Koostöö arendamine ja ühtse külastustaristu rajamine Soomaa piirkonnas“, lisaks Leader-toetusele rahastavad projekti tegevusi piirkonna kohalikud omavalitsused.

1973. aastal loodud Euroopa kaitsealade liidu eesmärk on edendada kaitsealade planeerimist, korraldust, tõsta teadlikkust kaitsealadest ning aidata kaasa uute kaitsealade tekkele. Föderatsiooniga on liitunud enam kui 400 liiget, kuhu kuuluvad kaitsealade administratsioonid, loo-

duskaitseorganisatsioonid, mittetulundusühingud jne, kes tegutsevad kaheksas sektoris: Atlandi saared; Saksamaa; Itaalia; Prantsusmaa; Madalmaad; Hispaania; Kesk- ja Ida-Euroopa ning Põhjamaad-Baltimaad.

Eestis on säästva turismi sertifikaat keskkonnaametiga taotlusel omistatud Matsalu rahvusparkile, Lahemaa rahvusparkile ja nüüd ka Soomaa rahvusparkile.

Soomaa rahvusparki turismipiirkonna säästva arengu strateegia koostamisega alustati 2018. a Leader-projekti raames, eestvedajateks Dagmar Hoder Tipu looduskoolist ja Rohehise Jõemaa koostöökogu. Strateegia valmimise panustasid partneritena Kaili Viilma ja Nele Söber keskkonnaametist, kohalikud omavalitsused, turismiettevõtjad ning Soomaa ja rahvusparki mõjuala elanikud.

Riisa raba Soomaal

Foto: Ott Rõngas

Bill.me arvelduskeskkonnast

GETLIN KAKKO
PEARAAMATUPIDAJA

2. veebruaril saatis Tori valla raamatupidamisosakond välja esimesed arved arveldusplatvormi Bill.me kaudu. Nagu uuendustega ikka, tekkis ka sellega esialgu palju muret ja segadust. Sellega seoses tahame tänada valla kliente, kes meiega kohe ühendust võtsid. Tänu teie tagasisidele jõudis info operatiivselt meieni ja tegelesime probleemiga kohe. Võtsime koostööpartneriga ühendust, tegime oma-poolsed ettepanekud e-posti aadressile tuleva info kohta ja palusime teavitust korraldada nii, et see oleks piisavalt informatiivne ning meie valla klientide õigused ja võimalused oleksid üheselt arusaadavad. Järgnevatel päevadel arveldusplatvormi kaudu arveid ei edastatud. Nüüdseks on probleem lahendatud ning edaspidi saadame järkjä-

rgult klientidele arveid läbi uue lahenduse.

Tahame veelkord rõhutada ka seda, et selle võimaluse kasutamine ei ole teile kohustuslik, samuti ei ole kohustus otse Bill.me platvormilt arveid tasuda, seal tasudes lisanud teenustasu. Makseid võib ikka edasi teha nii, nagu olete varasemalt harjunud tegema. Arvete vaatamine, hoidmine, arhiveerimine Bill.me keskkonnas on teie jaoks tasuta.

Kõikide küsimuste korral, kaasa arvatud arve kohaletoimetamise võimaluse muutmise kohta täpsemat informatsiooni telefonil 511 2552 või e-posti aadressil info.ee@bill.me.

Infot arveldusprogrammi Bill.me kohta on võimalik järele lugeda jaanuarikuu lehest või valla kodulehelt. Lisainfo Bill.me kodulehel bill.me/et.

Sauga noortekeskuse parkimisprobleem saab lahenduse

MARTIN RAID
KOMMUNIKATSIOONINÕUNIK

Vallavalitsus lahendab Sauga noortekeskuse parkimisprobleemi kohalike omavalitsuste uute investeeringute toetuse abil käesoleva aasta maikuuks.

Praegune parkimislahendus Sauga noortekeskuse ees ei ole rahuldav ega turvaline. Liinibussid kasutavad parklat ringi pööramiseks, parklateed kasutavad Coop'i kaubaautod ja suuremate ürituste ajal jääb parkimisruumi noortekeskuse ees väheks.

Selleks, et lahendada parkimisprobleem ja arendada edasi Sauga aleviku keskusalala võimalusi, on vallavalitsus otsustanud muuta noortekeskuse ümbruses parkimis- ja liikluskorraldust. Olukorra parandamiseks raja-

takse noortekeskuse põhjapoolsele küljele 30-kohaline parkla. „Algne projekt nägigi ette, et parkla asub teisel pool maja“, selgitas Sauga avatud noortekeskuse juhataja Reelika Rüütli. „Noored tahavad näiteks tükkeratatega sõita, aga me ei saa seda parklas lubada, sest see oleks liiga ohtlik. Kui parkimismure saab lahendatud, on meil oluliselt rohkem võimalusi ka välitingimustes tegevusi planeerida.“

Tööde teostamiseks sõlmis vald lepingu aktsiaseltsiga TREF Nord. Ehitustööde hind on 88 874,70 eurot, millele lisandub käibemaks. Tööd rahastatakse kohalike omavalitsuste uute investeeringute toetusest, parkla ehitus algab märtsis ja peab olema valmis maikuus.

Teemaplaneeringu „Pärnu jõe ja kaldaala ruumilise arengu perspektiiv ning seosed mereplaneeringuga“ algatamine

Vabariigi Valitsus algatas 15. jaanuari 2021 korraldusega nr 15 Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Pärnu jõe ja kaldaala ruumilise arengu perspektiiv ning seosed mereplaneeringuga“ ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH). Eelhindamise tulemusena leiti, et KSH algatamine on vajalik, kuna kavandatava tegevusega ei ole võimalik välis- ebasoodsaid mõjusid piirkonna Natura 2000 võrgustiku aladele.

Viimaste aastate jooksul on kiiresti kasvanud Pärnu jõe kasutamine veeliikluse ja spordialana, puhkuse veetmiseks ja kalastamiseks. Lammutatud Sindi pais on avanud läbipääsu Pärnu jõel ning sellega loonud täiesti uued võimalused ja eeldused piirkonna arendamiseks. Üha hoogustuv tegevus on kaasa toonud erinevate huvigruppide vastuolud nii vee- kui kaldaala kasutamisel.

Teemaplaneeringu ja selle KSH algatamise eesmärk on esimest korda ühtses planeerimisdokumendis määrata Pärnu jõe vee- ja kaldaala kui terviku ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused aastani 2030 ja sellele järgnevatel aastatel ning seada tingimused nende elluviimiseks. Avaliku planeerimisprotsessi tulemusena kavandada jõeruumi kasutus, mis tagab positiivse mõju piirkonna elanikele ja majandusele tervikuna, säilitades seejuures loodus- ja kultuuriväärtused; tasakaalustada planeeringuala kasutajate

erinevad huvid nii keskkonnavalasest, sotsiaal-majanduslikust, kultuur-ajaloolisest kui ka veeliikluse aspektist lähtuvalt.

Teemaplaneering koostatakse riiklike ja Pärnu maakonna kohalike omavalitsuste huvide ja arenguvajaduste väljendamisega. Teemaplaneering on aluseks kohalike omavalitsuste üldplaneeringute jt arengudokumentide, samuti erinevate riiklike ja valdkondlike arengudokumentide koostamisel.

Teemaplaneeringu ala paikneb Pärnu maakonnas Pärnu linna, Tori valla ja Põhja-Pärnumaa valla haldusterritooriumidel, haarab jõe vee- ja kaldaala suudmest Kurgani. Planeeringuala suurus on 42 000 ha.

Teemaplaneeringu koostab ja KSH läbiviimist korraldab rahandusministeerium. Teemaplaneering koostatakse kolme aasta jooksul ja selle kehtestab Vabariigi Valitsus.

Vabariigi Valitsuse korraldus ja seonduv info rahandusministeeriumi kodulehel <https://www.rahandusministeerium.ee/et/ruumiline-planeerimine/maakonnaplaneeringud>.

Lisainfo: Raine Viitas, ruumilise planeerimise peaspetsialist, tel 715 5865, e-post raine.viitas@fin.ee ja Tiit Pärn, planeeringute järelevalve nõunik, tel 715 5866, e-post tiit.parn@fin.ee.

Allikas: rahandusministeerium

Kavandatav rongipeatus tuleb Kilksama asemel Urgele

RAUNO LEE

RAIL BALTICA PROJEKTIJUHT

Kohalike rongipeatuste rajamine rahvusvahelisele Rail Baltica trassile on otsustatud, nende projekteerimiseks on Euroopast rahastuski tulemas. Kava kohaselt tuleb Eesti trassiosale 12 kohalikku peatust, millest viis on planeeritud Pärnumaale, üks Tori valda.

Rahvusvahelised kiired rongid vuravad küll kohaliku tähtsusega peatusest mööda, aga regionaalrongid mitte. See annab rahvusvahelisele raudteele laiemat kasutuspotentsiaali ning toob Tallinna ja Ikla vahel paiknevad asulad üksteisele ajaliselt mõõtkavas lähemale. Raudteearsete asulate potentsiaal elupiirkonnana kasvab, sest kiire ja tõhus ühistransport toob Pärnus ja Tallinnas asuvad töökohad ajaliselt lähemale ning maal elamine ja linnas töötamine on tulevikus märksa mugavam kui praegu.

Vald tegi ettepaneku peatuse asukoha nihutamiseks

Praegu peab Rail Baltica meeskond valdodega arutelusid peatuste lahenduste üle. Selle käigus lepitakse muuhulgas kokku juurdepääsud ning seonduv taristu, et saaks algatada detailplaneeringud, alustada projekteerimisega ja omandada vajalik maa. Pärnumaal lihtsustab seda protsessi uuring, mille Pärnumaa

Visuaal Rail Balticu kohalikust peatusest

arenduskeskus tellis osatühingult Skepast&Puhkim ja mille lõppraport on valmimas. Uuring puudutab kõiki Pärnumaale planeeritud Rail Baltica kohalikke peatusi ning peaks vastama ennekõike praktilistele küsimustele, mis puudutavad näiteks asukohti, ligipääse ja vajalikku parkimiskohtade arvu.

Rail Baltica meeskonnale ja kohalikule omavalitsusele on see oluline sisend. Uuringu vahetähtsust tulenevalt tegi Tori vald ettepaneku Kilksamal planeeritud peatuse

asukoha muutmiseks ning sellekohane otsus on nüüdseks ka tehtud. Kuna kavandatud peatus asub nüüd hoopis Urge küla territooriumil, sai tulevane peatus ka uue nime. Täpsemalt nihkus peatus senise planeerituga võrreldes 1,5 kilomeetri võrra Pärnu poole ja asub nüüd Jänesselja-Urge tee ääres, mis ühendab Sindit ja Saugat. Kilksama elanike jaoks ei muutunud peatuse asukoht ebamugavamaks, aga Urge, Sauga ja Sindi elanike jaoks on see nüüd paremini ligipääsetav.

Urge peatus tuleb otse raudtee peatee äärde, eraldi kõrvalteid selleks ei rajata. Peatuse arhitektuurilahendus lähtub potentsiaalsest reisirajast. Standardse lahenduse juurde kuulub ooteplatvorm koos viitade, tabloode ja ohutuspiiretega, juurdepääsuteed, väliala ja parklad.

Reisijate arvu kasvuks ollakse valmis

Kui kohalik kogukond ja nende esindajad näevad, et peatus võiks lisaks baaslahendusele pakkuda veel

lisavõimalusi ja -funktsioone, saab selles osas läbi rääkida, aga siis tuleb arvestada täiendava panusega kohalikust eelarvest. Seega on tähtis põhjalikult kaaluda, mis on kohalike inimeste seisukohast vajalik ja mis mitte, sest hooned ja rajatised vajavad ka hilisemat hoolt, mitte ainult väljaehitamist.

Igasse peatusesse rajatakse juurdepääsutee, väliala, parkla, jalgrataparkla ja bussipeatus, muidugi ka peatust teenindavad tehnoarhitektid. Urge peatusesse tuleb suure töökoormusega mini-jaamahoone koos tualettruumide ja väikese ootealaga, samuti jalakäijatele planeeritud tunnel turvaliseks liikumiseks peatuskoha ja ooteplatvormide vahel. Rongi on võimalik oodata ka ooteplatvormidele rajatavates mahukates ootepaviljonides.

Iga kohaliku peatuse juurde planeeritakse koostöös kohalike omavalitsustega piisavalt perspektiivse varuga maad, et vajadusel saaks kaasuvat taristut laiendada, näiteks reisirajast arvu kasvades parkimiskohti juurde luua.

Kohalike peatuste ajakava näeb ette, et juba praegu räägitakse olulisemad küsimused läbi, et saaks algatada detailplaneeringu protsessi. Kui kõik läheb plaanikohaselt, saavad kohalikud rongid alustada oma liiklust rahvusvahelise liiklusega samal ajal või isegi varem, sest kõik eeldused on selleks loodud.

Tasuta abi võimalus psüühilise erivajadusega inimestele

EDA MIRK
JUHTUMIKORRALDAJA

Selle aasta lõpuni osaleb Tori vald projektis „Isikukeskse erihooldekande teenusmodeli rakendamine kohalikus omavalitsuses“. See on isikukeskne vajaduspõhine teenus, kus psüühilise erivajadusega inimestele (raske, sügava ja püsiva kuluga psüühikahäirega inimesed, sh nii psüühilise haigusega kui intellektihäirega inimesed) ning nende lähedastele vajalikku abi korraldab kohalik omavalitsus.

Isikukeskne erihooldekande teenusmodel käsitleb psüühilise erivajadusega inimese toetamist eluvaldkondade üleselt, sidudes seni erinevate süsteemide poolt osutatud tegevused isikut ja tema lähedasi toetavaks terviklikuks teenuseks. Teenuste eesmärk on toetada psüühilise erivajadusega inimeste võimalikult iseseisvat toimetulekut ja osalemist ühiskonnas läbi juhendamise või kõrvalabi pakkumise erinevates eluvaldkondades.

Igale abivajajale koostatakse sobi-

vate teenuskomponentidest koosnev teenuspakett, lähtudes inimese taastumise/arengu faasidest, klienditeekonna etappidest, inimese ja pere muutuvatest vajadustest. Muuhulgas toetatakse psüühilise erivajadusega inimeste ühiskonnas osalemist ja kaasamist kogukonnas, sh psüühilise erivajadusega inimeste võimete kohast osalemist tööhõives. Projektis osalemine on abivajajale tasuta. Kui tunded projekti vastu huvi, võta julgelt ühendust.

Projektiga tegeleb juhtumikorraldaja Eda Mirk, tel 5919 9235, e-post eda.mirk@torivald.ee.

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

 Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

 Eesti
tuleviku heaks

Vallas algasid raietööd

HELEN MIHKELSON
KESKKONNANÕUNIK

Veebruari teises pooles algasid vallas märtsi lõpuni kestvad raietööd, mida teostab minikonkursi alusel parima pakkumise teinud osatühing Puuhooldustööd.

Töödega alustati Tori alevikus, kus suurim objekt on kalmistu. Kalmistult eemaldatakse peamiselt

saarepuid, mis on nakatunud saaresurmaga.

Edasi liigutakse Sindi piirkonda, kus valdavalt raietakse üksikuid ohtlikuks muutunud ja mittesobivaid kohti, näiteks kraavipervel kasvavaid puid. Kanarbiku pargist võetakse maha ohtlikud remmelgad ja kased, Kesktänav 7 asuvalt katastriüksuselt (jalgpalliklubi Poseidon kasutatav ala) kuusehekk,

mida kimbutab juurepäss. Samuti eemaldatakse Raudtee tänavalt ülekasvanud ja inetuks muutunud saartest ja kuuskedest puuderida.

Raietöid tehakse ka Sauga alevikus ja Tammiste külas. Viimases on tegu üksikute ohtlikuks muutunud puude raiega. Sauga alevikus toimuvad suuremad raietööd Tiigi tänaval ja Tiigi põigus, mille äärest eemaldatakse kased.

Ära satu kelmuse ohvriks!

RAIN REINSON
PIIRKONNAPOLITSEINIK

Viimasel ajal on märgatavalt tõusnud internetikelmuste osakaal. Politsei annab mõned nõuanded ohvriks langemise vältimiseks.

- Kui sulle saabub pakkumine, mis lubab kiiresti suurt tulu või pakutakse müügiks toodet, mis on raskesti kättesaadav, siis suhtu sellesse ettevaatlikult – enamasti on tegemist pettusega.
- Ära jaga võõrastele andmeid

- oma ID-kaardist, PIN-koodidest, infot muudest isikut tõendavatest dokumentidest, fotosid krediitkaardist, paroolidest jms.
- Ära tee ülekannet enne, kui oled kontrollinud konkreetse ettevõtte tausta. Alati tuleb olla ettevaatlik, kui kaupleja palub raha kanda eraisiku kontole.
- Ära lae tundmatu inimese palvel oma arvutisse programme, mis lubavad tal võtta üle pilti sinu arvutist – TeamViewer või AnyDesk.
- Kui saad kahtlase kõne, lõpeta kõne kohe, blokeeri number ja

anna sellest kõnest teada politsei- ja piirivalveametile infoliinile 612 3000.

- Kui oled saanud kahju, pöörduda politseisse. Virtuaalkeskonnas toimunud kelmuse korral teavita sellest kohe ka portaali pidajat. Kui sa ei ole kelmile veel raha välja maksnud või raha on nn vahekontol (broneeritud) ja väljamakset ei ole veel teostatud, teavita probleemist kohe deposiidihoidjat (panka, väljamakse teostajat).

Vaatamata koroonapiirangutele sai Are koolis teoks kuues maailmanädal

LEELO LUSIK
ARE KOOLI ÕPETAJA

Maailmanädal on ellu kutsunud, et laiendada õpilaste silmaringi: tutvuda erinevate kultuuride, maailma looduse ja ka probleemidega. Are koolis on tavaks, et lisaks sellele saavad õpilased aimu maailma toidu- kultuurist.

Seekord oli organiseerimisel abiks kaks vahvat 8. klassi tüdrukut: Aureelika Laretei ja Sofi-Riin Reisner, kes vormivad üritusest lõpuks kokku oma loovtöö. Et selle aasta toiduteemaks olid erinevad juustud (ajalugu, sordid, tootmisviisid, degusteerimine), siis jäi nende tundide (kokku 11) ettevalmistus ja läbi- viimine tütarlaste ülesandeks.

Maitsta sai 11 juustusorti – Eesti juust, Valio Forte kõvajuust, suitsu-

juust, fetajuust, *mozzarella*, Brie valgehallitusjuust, sinihallitusjuust Royal Blue, valge kitsejuust Soygon, Norra pruun kitsejuust, taimne juust ja Lapi juust. Degusteerimise käigus selgitasime välja Are kooli õpilaste lemmikjuustu, milleks sai suitsujuust, teisele kohale tuli Eesti juust ja kolmandaks sinihallitusjuust. Õpetajatele maitstes ülekaalukalt kõige enam Norra kitsejuust, siis suitsujuust ja Eesti juust. Lisaks õpetajatele tegid tüdrukud Are huvikeskuses ettekande ka pensionäridele. Nende lemmikuks kujunesid Eesti juust, Norra kitsejuust ja kõva juust.

Lisaks toimusid nädala jooksul kõikides klassides töötoad, kus e-loengute abil keskendusime taaskasutusele, globaalsele soojenemisele ning sellele, miks liigid välja surevad ja kuidas neid hoida. Alklassid

4. klass teeb piimapakkidest rotte

Foto: Are kool

meisterdasid selle tunni raames piimapakkidest rotte, mis hiljem stendile üles riputati, keskaste otsis ohustatud liike ja selle põhjuseid ning vanemad klassid koostasid arutluse käigus abinõudepaketti ja sõnumit poliitikutele kliimasoojenemise vastu võitlemiseks. Suuremad klassid kuulasid lisaks loengut loomakasvatuse keskkonnamõjudest.

Samal ajal toimus ülekoolliline loovuskonkurss, kuhu ootasime piimatoodete pakenditest valmistatud töid. Kui algul ei saadud vedama,

siis pärast ei saadud pidama. Töid laekus viimaste päevadeni. Esialgu tehti lihtsalt huvitavaid elukaid, hiljem juba tarvilikke asju (linnusöögimaju, küünlataternaid vms). Taas osales terve kool. Töid sai kokku 89, osa neist oli ühiselt tehtud. Nädala lõpuni sai kooli Facebooki lehel hääletada oma lemmikute poolt.

Meie koostööpartner MTÜ Mondo toetas lisaks juustuvalikule ka tasuta näitustega. Sel aastal osutusid valituks näitused „Metsik loodus“ ja „Millist maailma me tahame

aastaks 2030“. Õpilased said vaadata-uurida ja alates neljandast klassist lahendada selle kohta ristsõnu.

Maailmanädal lõppes viktorii- niga keskkonnas Kahoot ja parimaks juustutundjaks sai 5. klassi võistkond.

Üritus kulges kenasti, hajutatult, ja loodame, et koolinädal sai põnevamaks ja laste silmaring laiemaks.

Korraldajad olid lisaks õpilastele Sofi-Riin Reisnerile ja Aureelika Lareteile ka õpetajad Marju Sepp ja Leelo Lusik.

Sindi gümnaasium saavutas konkursil “Ärisäde” väga häid tulemusi

GEORGINA RISTOJA
ETTEVÕTLIKU ÕPPE KOORDINAATOR

Sindi gümnaasiumi 3.a, 6.a, 9.a ja 11.a klass võtsid sellel õppeaastal osa äriideede konkursist “Ärisäde”, mille avauõritus toimus 16. septembril. Enne seda toimus mentorite ning ettevõtlus- ja majandusõpetajatele koolitus Pärnus. Poole õppeaasta jooksul korraldati õpilastele mitmesuguseid koolitusi. 14. septembril toimus motivatsioonipäev ja õpilased esitlesid oma ideid mentoritele, 4. novembril leidis aset turunduskoolitus. 19. novembril esitleti mentoritele ideid, prototüüpe, tooteid ja teenuseid. 1. detsembriks tuli igal meeskonnal esitada reklaamplakat ja täidetud ärimudeli löuend. Õpilased tegutsesid oma ideega nii majanduse tundides kui ka pärast tunde. Heaks märgiks oli see, et tegutseti ka pärast koolipäeva lõppu. Kõik Sindi gümnaasiumi 16 meeskonda pääsesid lõppfinaali. 13. jaanuaril käisid finaali pääsenud meeskonnad esinemiskoolitusel.

Finaalüritus toimus 20. jaanuaril. Kokku pääses konkursi finaali 38 meeskonda seitsmeist koolist. Sindi gümnaasiumi meeskonnad saavutasid suurepäraseid tulemusi.

Põhikooli osas:

- I koht Sindi gümnaasiumi minifirma Un Cadeau (Ketrin Kärge, Kertu Õunapuu, Keili Parts) – jõulupakid erinevas vormis piparkoogimajadega, juhendaja Georgina Ristoja;
- III koht Sindi gümnaasiumi meeskond Sparkle (Gert Riier, Magnus Hartwich, Milan Lebedev, Reimo Usin, Steven Tamson, Ken Vassilenko) – eakate abistamise teenus, juhendaja Georgina Ristoja;
- kõige efektsema esitluse eriauhind: Sindi gümnaasiumi meeskond Lastemaa (Andri Mändul, Aurora Laanemaa, German Retškalov, Jan-Markus Kaevand, Kaarel Krimses, Karel Koitla, Kertu Mitt, Loretta Olli, Maribel Pikker, Marten Savila, Noora Lee

Laarmann, Roos Leis, Sten Eric Hansen) – lastehoiuteenus, juhendaja Eneli Arusaar.

Gümnaasiumi osas:

- III koht Sindi gümnaasiumi õpilasfirma Dexu (Alex-Didrih Pulst, Anette Kurm, Helery Muhuste, Kadi Veski) – puidust löikelauad, juhendaja Kristi Suppi.

Kaarel, Kertu, Roos Leis ja Marten (3.a kl): „Kindlasti saime paremaks esinemisoskuse poolest.“ Aurora ja Loretta (3.a kl): „Poole aasta jooksul pidime oma ideed aina paremaks ja paremaks tegema. See oli äge!“ Karel ja German (3.a kl): „Oleme nüüd julgemad.“ Noora-Lee (3.a kl): „Minu majanduslik mõtlemine läks heaks.“ Maribel (3.a kl): „Saime ikka päris palju teada. Turunduskoolitus oli minu jaoks põnev.“ Jan (3.a kl): „Sain õppida meeskonnatööoskust.“ Reimo (6.a kl): „Algul tundus kõik lihtne, aga tegelikult oli päris pingeline konkurss.“ Ronaldo (6.a kl): „Ainetundides on sõpradega koos tegemist vähe, aga tänu „Ärisäde“ konkursile oli meil võimalus koostööoskust õppida.“ Amalia (6.a kl): „Mulle meeldis erinevatel koolitustel õppida.“ Kertu (9.a kl): „Sain meelethu kogemuse ja tulevikuks on see väga kasulik. See pool aastat oli väga stressirohke, aga meie meeskond sai esikoha.“ Vanessa (9.a kl): „Esinen probleemide, aga õppisin neid lahendama.“ Marleene (9.a kl): „Koolitused olid väga inspireerivad ja meelde jäävad. „Ärisäde“ üritus oli hea koht, kus saime mõelda selle peale, mis on meie igapäevased probleemid ja kuidas nendele lahendusi leida. Olen väga tänulik, et sain võimaluse ennast arendada.“

Õpilasi juhendasid Eneli Arusaar, Georgina Ristoja ja Kristi Suppi. Abiks olid ka mentorid. Sindi gümnaasium on liitunud ettevõtliku kooli programmiga, mille eesmärgiks on siduda õppimine päriseluga. Südamlik aitäh Pärnumaa arenduskeskusele ja proua Viivika Viljale!

Distantsõpe arendab ennastjuhtiva õppimise oskusi

MARIKA HOOLMA
SAUGA PÕHIKOOLI ÕPETAJA

Sauga kool läks distantsõppele 15. jaanuaril. Keeruline aeg on esitanud väljakutseid, kuid samas kinkinud õpilastele ka võimaluse tegevusteks, milleks tavaliselt aega napib, näiteks lugemiseks, enesetäiendamiseks, aineolümpiaadideks valmistumiseks.

Et ka viirust trotsides ning iseseisvalt õppides võib saavutada häid tulemusi, tõestas 26. jaanuaril toimunud emakeeleolümpiaadi Pärnu maakonna piirkonnavoorus Kevin Reimann, kes saavutas 9.-10. klasside arvestuses 2. koha. Esikohast jäi teda lahutama 0,14 punkti. Selles vanuserühmas võttis olümpiaadist osa 35 Pärnumaa koolide õpilast. Suurepäraseid teadmisi näitas ka 8. klassi tubli emakeeletundja Hanna-Liisa Hein, kes tõusis oma vanuserühmas esikümnesse. Tänavuse olümpiaadi teema oli „Võõrast omaks ehk Laenamine keeles ja kultuuris“, võistlustöö tuli jätkuva viiruseohu tõttu

sooritada Moodle'i keskkonnas.

Distantsõpe on nagu iseseisvuse treening, arendades ennastjuhtiva õppimise oskusi, sealhulgas lugemisoskust. Sellest mõttest lähtub teiste seas ka klassiõpetaja Merike Rahtma, kes motiveerib lapsi lugema nii, et raamatuid võib igaüks vabalt valida. Ise otsustades saab teoste hulgast meelepärased valida ja järgmine kord on juba kergem valikuid teha. „Raamatute lugemine on üks tore enesega olemise aeg. Tänu lugemisele saab elust rohkem rõõmu tunda, ennast harida ja arendada,“ ütleb õpetaja Merike, kelle 3. ja 4. klassi õpilaste suurteks lemmikuteks on distantsõppeperioodil kujunenud Mika Keräneni, Jeff Kinney, Grigori Osteri ja Astrid Lindgreni raamatud. Loetud teose tutvustuse laseb õpetaja vormistada paberil ja illustreerida, värvikamatest töödest seatakse üles näitus. Ikka selleks, et ka koolikaaslased saaksid rohkem innustust elamusrohket lugemishetkede kogemiseks.

Jaaksonite peres on lugemine au sees. Stig Aironi (5. kl) arvates on kõige ägedamad raamatud võluväest ja maagiast, Mirabel Chrystelle (4. kl) naudib aga teoseid, mille teema on kaasahaarav

Foto: erakogu

Lumememmepäev Sindi lasteaias

KAIRI KULLAS

SINDI LASTEAIA TERVISHOIUTOOTAJA

18. jaanuaril tähistati ülemaailmset lumememmepäeva. Sellel aastal õnnestus meil lumememmesid meisterdama hakata väikese hilinemisega, sest miinuskraadid olid krõbedad ning taevast alla sadav lumi niivõrd õrn ja kerge, et selle kokku hakkamist pidid lapsed kannatlikult ootama.

Suur oli kõigi rõõm, kui ühel hommikupoolikul terve lasteaiaperega lõpuks lumepalle veeretama asusime. Kõigil jagus palju vahvaid ideid, mis teostamist ootasid. Tegemist oli tõelise meeskonnatööga ja rühmad nägid tublisti vaeva, et raskeid palle veeretada ning üksteise otsa laduda. Lumememmede kaunistamiseks olid abiks erinevad vahendid – ämbrid, oksad, käbid, porgandid, harjad ja pudelikorgid. Nae-rukildude rühma lapsed tegid kitarriga rokksaar-lumememme ja hoovi peal võis silmata ka paari tennisisti. Värvipintsli tõmmetega said lumememmed endale pähe näod, kaela lipsud ja selga värvilised kleidid, kuid sellega ei piirdutud... Moelembesemad memmed ja taadid said jalga viimasest eesti disanist inspireeritud peened punased sussid või kummikud, pähe karvamütsid ja kaela mustri- lised sallid. Juhtkond ja rühmavälised töötajad meisterdasid maja ette lumest lapsevanemad, kellest üks viskas igavusest kukerpalli, teine seisis pea peal ja kolmas istus kohvitassiga katuse all, sest oli väsinud lapse järele ootamast. Lund ja lusti jagus terveks päevaks!

Vaatamata soojakraadidele, mis lume kiirelt sulama panid, leidis kinnitust tõsiasi, et lumememmed on südamelähedased kõigile, nii väikestele kui suurtele.

Lumememmepäeval Sindi lasteaias

Foto: Liina Määr

Räätsadel Rääma rabas

MARGIT BLEHNER

JÄNESSELJA LASTEAIA ÕPPEALAJUHATAJA

RIINU WEBER

LIIKUMISÕPETAJA

HILLE PIKKOR

RÜHMAÕPETAJA

Ega tali taeva jää – teadsid meie targad esivanemad märkida. Ja sel aastal ta tõepoolest ei jäänudki. Lund on sadanud piisavalt, et maa kenasti kaetud saaks, ka külmetanud on jao- pärast, mistõttu saab talvemõnused sel aastal küll kenasti nautida.

Seetõttu korraldaski Jänesselja lasteaia liikumisõpetaja Riinu Veber lasteaia kõige vanematele lastele räätsamatka Rääma rappa. Kõikidele lastele oli see uus ja vahva kogemus, sest nii mitmedki lapsed olid rabas esimest korda ning räätsadega polnud keegi liikuda saanud. Ja ega see räätsadel liikumine nii lihtne polnudki – pidevalt oli vaja vaadata, et ees liikuva lapse räätsadele ei astuks, et rabataimestiku otsa ei komistaks ning et teistest eemale uitama ei läheks. Aga kuna lapsed on kiired õppijad, suutsid osavamad retke ajal ka juba räätsadel joosta, sest ikka on vaja kaaslasest ette saada või kellelegi järele jõuda. Julgemad proovisid ka hüppates suunda muuta. Õpetaja Riinu rääkis, et raba on väga puhas koht, sobib ujumiseks ja rabavett võib isegi juua; ka raba lumi on puhas, erinevalt meie hoovialadel ja tänavatel olevast. Raba peavad oma koduks mitmed loomad, kellest mõne jälgi meil ka näha õnnestus. Veel rääkis õpetaja ohtudest rabas; selgitas, kuidas tuleb orienteeruda, kui ümberringi on suur avarus, valge kohev lumi

ja kidurad männid. Rabaretke poole peal oli ka pisukese ampsu aeg, et koht liiga tühjaks ei läheks. Ampsuks oli rühmaõpetaja kaasa võtnud küpsiseid, mida lapsed omaalgatuslikult puhta lumega (sest see nägi välja nagu vahu- koor) maitsestasid. Väga hea pidavat olema! Puhas ja puutumatu lumi on aga ideaalne koht ka lumeingliteks, mida meist ikka mitu

tükki rappa maha jäi. Ootamatult kujunes katsumuseks räätsadega pikaliolekust püsti saada, oli tükk tegemist.

Sellised pikemad matkad annavad lisaks üldistele teadmistele elust metsas ja rabas lastele ka hea füüsilise koormuse, mille käigus saab igakülselt laste arengut toetada – vastupidavust, tasakaalu, kiirust, jõudu, koordi-

natsiooni ning muidugi teistega arvestamist. Kuna sellest räätsaretkest jäid kõikidele osalejatele vaid head ja väga head mälestused, on liikumisõpetajal juba plaan valmis kevadel taas rappa minna, et lapsed saaksid võrdlus- momendi talvise ja kevadise raba vahel.

Jänesselja lasteaia lapsed räätsamatkal

Foto: Merike Paalandi

10 aastat tegusat toimetamist Tammiste lasteaias

See oli 2006. aasta maikuu, kui Sauga vallavolikogu otsustas algatada detailplaneeringu ühe imearmsa lasteaia rajamiseks. Kõik see võttis omajagu aega, kui viimaks...

2010. aastal toimus Tammiste lasteaia asutamine ja läks lahti ehitus

Tammiste lasteaed asutati 22. aprillil.

Ehitus algas maikuu ning juunis asetisid Sauga vallavanem Vello Tiidermann ja vallavolikogu esimees Priit Ruut Saialille elamurajooni kõrvale rajatava lasteaia vundamenti pidulikult metallkapsli.

Lasteaia direktorina asus tööle Daily Harjaks.

2011. aastal saime rõõmust hõisates hüüda: "Tere, Tammiste lasteaed!"

Tammiste lasteaed avas lastele uksed 11. jaanuaril looduskauis asukohas Kellukese teel Tammiste küla serval. Rühmad said vahvad loodusest inspireeritud nimed: Urvakesed, Kastaninublud, Männikäbi põnnid ja Kuusekäbi nupsud.

Lasteaia pidulik avamine toimus 7. veebruaril vallajuhtide ja lasteaia juhtkonna eestvedamisel. Lasteaia maksumuseks kujunes 26 miljonit krooni, millest 85% tuli ettevõtluse arendamise sihtasutuse kaudu ja 15% vallaeelarvest.

Eesti metsatööstuse liidu ja Puuinfo korraldatud võistlusel „Aasta puitehitis 2010“ tunnustati aktsiaseltsi Matek ehitatud lasteaed tehase majade kategoorias parimaks.

2011. aasta märtsikuus külastas lasteaeda Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves.

Lasteaia alustas muusikaõpetaja Marge Lumisalu eestvedamisel tegevust põnnikool, mis mõeldud kodustele väikelaste vanuses 0,5-3 eluaastat.

Sauga valla aasta haridustöötaja tunnustuse pälvis direktor Daily Harjaks.

2012. aastal tõstisime aukohale terviseedenduse ja läks korralikuks tantsuks

Tammiste lasteaed võeti vastu tervist edendavate lasteaedade (TEL) võrgustikku, mis koosneb vabatahtlikkuse alusel ühinenud lasteaedadest, kes lähtuvad oma tegevuses tervist edendava lasteaia põhimõtetest.

Anneli Kondradi juhendamisel alustas tegevust lasteaia töötajatest koosnev naisrahvatantsurühm Tammepiigad.

Sauga valla aasta haridustöötaja tunnustuse pälvis muusikaõpetaja Marge Lumisalu.

2013. aastal kolisime õue õppima ja tegime kiusule tuule alla

Lasteaia projektimeeskond kirjutas projekti „Tammiste Lasteaia looduse õpperada“, mida rahastas keskkonnainvesteeringute keskus.

Liituti projektiga „Kiusamisest vaba lasteaed“. Projekti eesmärgiks on luua kiusamist ennetav käitumiskultuur, kus suhtutakse üksteisega sallivalt ja austavalt.

2. oktoobril avati lasteaia õuealal liikluskool, mis valmis tänu aktsiaseltsi Teede REV-2 Pärnu hooldeprojekti juhile Andres Kogerile ja osatühingu Citymark projektijuhile Tarmo Sälilikule.

Sauga valla aasta haridustöötaja tiitli pälvis perenaine Margit Koppel.

Pärnumaa aasta noore õpetaja tunnustuse pälvis õpetaja Kaie Siim.

2014. aastal märgati meie ilu ja võlu,

Lasteaia lapsed spordipäeval meistersportlaste trofeesid uudistamas

Foto: Tammiste lasteaed

mispeale hakkasime paisuma

Lasteaeda tunnustati tiitliga „Pärnumaa kaunis kodu 2014“ ja presidendil välja antud aunimetusega „Kaunis kodu 2014“.

Lasteaia koostöös leevendamiseks paigaldati 2014. aasta augustis üks moodulrühm ning alates 1. septembrist tegutseb lasteaed viierühmalisena. Pajutibude rühmas said lasteaia kohta 16 söimerühmaelast last.

Alates 15. aprillist asus direktori ametikohale Eda Tenson, direktor Daily Harjaksi lapsehoolduspuhkuse asendajaks.

Sauga valla aasta haridustöötaja tunnustuse pälvis õppealajuhataja Eda Tenson.

Pärnumaa aasta haridusasutuse juhi tunnustuse pälvis direktor Daily Harjaks.

2015. aastal võtsime luubid kätte, et maailma paremini tundma õppida

Tegime algust avastusõppe rakendamisega.

Urvakeste ja Kuusekäbi nupsude rühma lapsed osalesid Haapsalus III Eesti eelkooli aliste laste tantsupeol „Meie päev“.

Sauga valla aasta haridustöötaja tunnustuse pälvis õpetaja Heleri Hoog.

2016. aastal oli meil selge, et ennekõike paelub meid mäng ja maitsev toit

Tammiste lasteaia arendusrühma, laste ja lapsevanemate koostöö tulemusena valmis õppemängude kogumik „Ära mängi toiduga!“, mis õpetab oskuslikult mängima, katsetama ja õppima just toiduainete kaudu.

Sauga valla 25. aastapäeva puhul oli lasteaia 18. oktoobril avatud uste päev, majapere naine Margit Koppel korraldas uhke näituse enda valmistatud kostüümide ja rekvisiitidega.

Sauga valla aasta haridustöötaja tunnustuse pälvis majandusjuhataja Age Pilter.

2017. aastal sõime, mängisime, jooksime, laulsime, tantsisime - ikka südamest

Parimate praktikate jagamise õpiüritus toimus Tammiste ja Jänesselja lasteaedade õpetajate koostöös, mille raames arutleti kaasava hariduse teemadel ning omandati meetodikaid ühiseks rõhuks õppimiseks. Projekti rahastas Euroopa Liidu sotsiaalfond summas 2080 eurot.

Pärnumaa TEL-lasteaedade toitlustajad külastasid meid augustis, jagati häid prak-

tikaid ja osaleti fruktodisaini töötoas, mida juhendas kokk Moonika Mikelsons. Õpetaja Oksana Laanemets tutvustas kogumikku „Ära mängi toiduga!“.

Pärnumaa aasta lasteaiaõpetaja tunnustuse pälvis õpetaja Oksana Laanemets.

Sauga valla aasta haridustöötaja tunnustuse pälvis liikumisõpetaja Evelin Bergmann.

2018. aastal väsisime rööprähklemisest ja võtsime hoo maha

Korraldasime TEL-lasteaedade 5+5 teemapäeva. Lapsed välisid teemapäeval osalenud lasteaedade magustoitade hulga lemmiku. Parimaks magustoiduks valiti Tammiste lasteaia koka Janeta Sinivee retsepti järgi valmistatud värviline smuuti.

Muusikaõpetaja Marge Lumisalu eestvedamisel võttis lasteaed osa üleriigilisest projektist „Igal lapsel oma pill“. Toetuse abil saime kaks ksilofoni.

Pärnumaa aasta lasteaiaõpetaja tunnustuse pälvis Maiken Eskla.

Tori valla aasta lasteaiaõpetaja tunnustuse pälvis õpetaja Jelena Frischer.

2019. aastal, kui jõuvarud olid taastunud, seadsime taas eesmärgiks füüsilise vormi

Saime kinnitust, et õppimine ja tegutsemine põhineb eelkõige huvil. Laste huvist lähtuvate tegevuste rakendamine igal reedel suurendas märgatavalt laste soovi tulla sel päeval lasteaeda.

Tegusad lapsevanemad kutsusid spordipäevale edukad sportlased - suusahüppaja Martti Nõmme, maratonijooksja Roman Fosti, jetisportlase Jasmiin Üprausi ja rannajalgpallur Aleksei Galkini, et lapsed saaksid trennida tippportlaste juhendamisel.

Osalesime Pärnumaa omavalitsuste liidu rahvatervise komisjoni välja kuulutatud projektivoorus „Suhkur - sõber või vaenlane vol 3“ ning saime 495 eurot toetust tervist edendavate tegevuste läbiviimiseks, mis toimusid jaanuarikuu kolmandal nädalal.

5. juunil korraldas Tammiste lasteaed majandusjuhataja Age Pilteri eestvedamisel Pärnu maakonna lasteaedade majandava personali loomepäeva, kus osales üle 80 inimese 13 Pärnumaa lasteaia.

Tantsurühm Tammepiigad esines Tammiste lasteaia 8. sünnipäeval ning Lindil Audruranna VI talvetantsupeol, Tori valla tant-

supeol „Aja värvid“ Are mõisa pargis ja XX üldtantsupeol „Minu arm“ Tallinnas.

Toimus Pärnumaa alushariduse õpetajate aineseksiooni õppepäev, töötoa eestvedaja oli perenaine Margit Koppel.

2020. aastal keelati liikumine, alustasime digi- ja projektõppega

Projektõppe rakendamine lähtub laste huvist, toetab motivatsiooni ja kaasatust. Lastele huvipakkuvate teemadena on näiteks uuritud planeete ja kosmost, keskaja rüütlite põnevat maailma, Eesti kaitseväge tegemisi, külluslikku toidumaailma.

Interaktiivsete tahvlite ja tahvelarvutite kasutamine õppetöös, mis on rühmades suurepäraseks vahenditeks õppetegevuse näitlikustamisel, teadmiste ja oskuste kinnistamisel läbi õppemängude.

Osalesime hariduse infotehnoloogia sihtasutuse ProgeTiigri projektis, mille kaudu saime 1415 eurot toetust. Soetasime infotehnoloogilisi õppevahendeid (Bee-Bot, Qobo, WeDo), mida kasutatakse nii õppe- kui huvitegevuses. Projekti koostasid Age Pilter, Margit Mikkelssoo, Heleri Hoog.

Seoses üle maailma leviva viiruspandemiaga toimus kooliminevate laste lõpupidu igale perele personaalselt.

Tori valla aasta haridustöötaja tunnustuse pälvis direktor Eda Tenson.

Kümne aasta jooksul on...

- viidud läbi hulgaliselt ülemajalisi üritusi (liikluspäev, leivanädal, jõululaat, lasteaia sünnipäev, vastlapäev, EV sünnipäev, emakeelepäev, tervisenädal, kevadlaul, muud rahvakalendri tähtpäevad jms) ning lisaks rühmasiseseid üritusi (isadepäev, emadepäev, jõulupidu, perepiknik jms);
- õppetöö mitmekesistamiseks kaasatud lapsevanemaid ning tehtud koostööd väga paljude asutuste ja ettevõtetega;
- pakutud lasteaialastele võimalust osaleda kokku kümnes erinevas huviringis;
- pakutud lasteaia töötajatele võimalust osaleda lisaks tantsurühmale ka ukulele- ja kandleansamblis;
- käidud lugematu arv kordi õppekäikudel, võetud osa spordivõistlustest, tantsu- ja laulupidudest ning osaletud mälumängus;
- lastevanemate abiga talgute korras ära tehtud mitmed vajalikud tööd: katuse puhastamine lumest, õueala pinnase parendamine, meeltekeskuste ehitamine, liiva vedamine, elupuude istutamine, mänguväljaku atraksioonide ja turvaalade korrastamine;
- õppeprogrammide ellu viimiseks taotletud ja saadud rahastust keskkonnainvesteeringute keskuselt kokku 2445 eurot;
- tutvustatud lasteaeda ning õppe- ja töökorraldust paljudele huvilistele nii Eestist kui välismaalt;
- korraldatud põnevaid personaliüritusi, mis motiveerivad ja liidavad kollektiivi;
- võetud vastu 535 lasteaia kohta taotlemise avaldust;
- saadetud kooliteele 220 tegusat ja uudishimulikku last.

Sellega ei ole meie teekond veel lõppenud, 2021. aastal on taas oodata kasvamist, aga sellest juba järgmistest lugudes.

Täname koostöö ja hindamatu panuse eest!

Tammiste lasteaia juhtkond

PILTUUDIS: Läki, vastlad!

13. veebruaril toimus Are huvikeskuse kalgumäe ümbruses vahva kogukonna vastlatrall peredele. Avatud oli kohvik, pered said sõita Reieli talli hobusaaniga, lustida lumekarussellil, liuväljal ja kalgumäel. Ürituse eestvedajad olid Piia ja Jaanus Kallaste, kes viisid läbi toredaid sportlikke võistlusi. Suur tänu toetajatele: MTÜ Mailane, Are vabatahtlikud tuletõrjujad, Pärnumaa Noorte Kokandusringid, Piia ja Jaanus Kallaste, Tori vallavalitsus, MTÜ Terve Are, Are huvikeskus.

Foto: Piia Kallaste

Lume- ja jääskulptuuride võistluse võitjad on selgunud

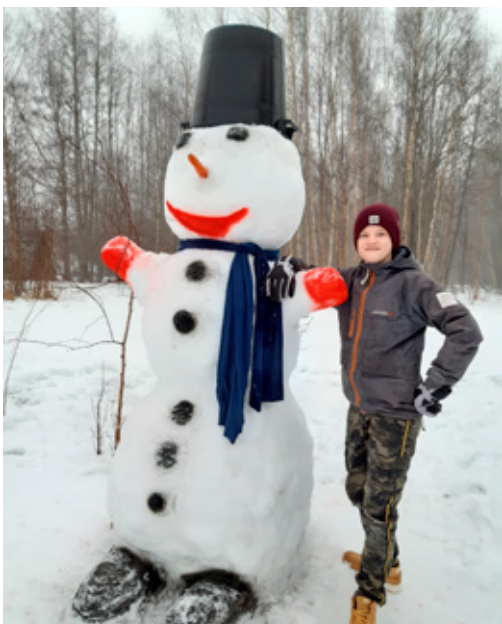
VILJA ALAMAA
TORI VALLA KULTUURIKESKUSE KULTUURIKORRALDAJA

Tori valla kultuurikeskuse välja kuulutatud lume- ja jääskulptuuride meisterdamise võistlusest võttis osa 41 väga tublit tööd. Kõik tööd olid suurepäraseks ja kohe näha, et suure armastuse ja innuga tehtud.

Facebookis toimunud hindamise alusel osutus rahva lemmikuks Tori lasteade lumekujude kollaažiga, saades 223 lumepalli. Neile järgnes võiduka teise koha omanikuna Alla Metsmaa lumefiguur pagari ja pagari kassiga ning kolmanda koha saavutas Suigu lasteaia suur meistritöö „Lumememmede jenk“.

Lumeskulptuure hindas ka neljaliikmeline valla kultuuritöötajate žürii, kelle antud lumepallide kokkuarvutamisel selgus, et ülekaaluka võidutöö autor on valla kuulus pagarkondiiter Alla Metsmaa Sindist. Tundub, et Alla on iga asja peale meister, voolides päris koogikeste asemel isegi lumest uhke kompositsiooni. Kuna teise, kolmanda ja neljanda koha omanikud olid väga võrdväärsete punktidega, siis otsustasid žürii liikmed üksmeelselt välja anda võrdselt kohad 2-4. Parimate kohtade vääriliseks tunnistati Suigu lasteaed, Viia Burketi ja tema lapselapse töö „Koduvalvur“ ning Sindi lasteaia „Isa“. Palju, palju õnne!

Aitäh lahkele talvetaadile, et ta on aidanud meil kõigil talvest rõõmu tunda! Suurim tänu kuulub tublidele meistritele, kes meie võistlusel osalesid ja pilte saatsid. Suur tänu hindajatele, kes aitasid parimaid töid Facebookis välja selgitada. Kaunist talveaja jätku!

Viia Burketi koos lapselapsega meisterdasid koduvalvuri
Foto: erakogu

Taekwondo treening Sindis

Foto: Robert Trofimov

Taekwondo treeningud Sindis

ROBERT TROFIMOV
PÄRNU TAEKWONDO KLUBI

Korea võitluskunsti taekwondo treeninguid on Sindi gümnaasiumi väikeses võimlas korraldatud juba kolm aastat. Juhendaja on Pärnu taekwondo klubi treener, Euroopa meister, maailmameister, rahvusvahelise klassi meister, kellel on musta vöö 4. dan. Taekwondo Sindis areneb aastast aastasse, sellest hooajast jagunevad lapsed kahte rühma: algajad ja edasijõudnud. Laste vanus on 7–13

aastat. Õpilased sooritavad soovi korral kaks korda aastas võõksamid.

Sindi sportlased osalevad aktiivselt taekwondo võistlustel, mis hõlmavad sparringut, keerulisi harjutusi (tülli), võitlust löögijõuks elektrooniliste andurite abil, võitlust pehmete nuiadega lastele ja spetsiaalseid hüppetehnika võistlusi.

Teist aastat järjest toimuvad Sindi gümnaasiumis taekwondo võistlused Pärnu Cup, kus osaleb üle 50 sportlase Pärnust ja Sindist.

Taekwondo on Korea võitluskunst, mille lõi 1955. aastal Lõuna-Korea armee kindral Choi Hong Hi. Taekwondo on saavutanud suure populaarsuse ja praeguse seisuga ulatub selle võitluskunstiga tegelevate inimeste arv miljonitesse. Taekwondo loodi sõduritele ning see asjaolu mõjutas suurel määral seda võitluskunsti. Treeningprotsessi iseloomustab range dissipliin, käitumisreeglid saalis on rangelt reglementeeritud. Erilist tähelepanu pööratakse riietusele, rituaalidele, suh-

tumisele õpetajasse ja kaasvõitlejatesse. Taekwondo on ainuke võitluskunst, mille õpetamise metoodikat kirjeldab selle asutaja. 15 köitest koosnev taekwondo entsüklopeedia sisaldab kõiki selle ala koostisosi: filosoofiat, vööde omandamise korda, tehnikat, terminoloogiat jne.

Sindi taekwondo treeningutega on oodatud liituma uued huvilised! Võtame vastu kõik alates 6. eluaastast.

FOTOJAHT

Aasta esimese fotojahi ajaloolisel pildil oli Wöhrmanni allee Sindis 1925. aastal, praegune Johann Christoph Wöhrmanni puistee. Allee on kandnud ka 1. Detsembri puistee nime.

Suur aitäh fotojahtijatele! Saadetud fotosid saab näha valla Facebooki lehel.

Avaldame järjekordse vana foto, mille kohta ootame tänapäevaseid kaadreid. Hea lugeja, kui tunned sellel ajaloolisel pildil ära ühe meie vallas asuva paiga, tee samas kohas tänapäevane foto ja saada see hiljemalt 12. märtsiks koos oma kontaktandmetega meiliaadressile ajaleht@torivald.ee. Õigest kohast tehtud pildid avaldame koos autori nimega valla Facebooki lehel ning ühe ka valla lehe järgmises numbris.

Mis koht on pildil?

Wöhrmanni allee 1925. aastal
Foto Sindi muuseumi kogust

J. C. Wöhrmanni puistee tänapäeval
Foto: Marika Hoolma

Tähtsad numbrid

Hädaabinumber	112
Riigiinfo telefon	1247
Perearsti nõuandetelefon	1220
Lasteabitelefon	116 111
Ohvriabi kriisitelefon	116 006

Piirkonnapolitseinikud

Rain Reinson (Sauga ja Are piirkond)	5788 0232
Piret Dreimann (Sindi linn ja Tori piirkond)	5770 3075; 612 3551

Tänavavalgustusrikked

Are, Tori ja Sindi piirkonnas	5557 8664
Sauga ja Tammiste piirkonnas	443 4929 või 505 3815

Veeavariid

Sindi ja Tori piirkond	5692 7960
Sauga ja Are piirkond	5687 7320

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

9. aprillil alates 10.00
SINDI SOTSIAALTÖÖ-
KESKUSES
Etteregistreerimine tel 5323 2454

13. aprillil alates 10.00
TORI SOTSIAALMAJAS
Etteregistreerimine tel 529 7216 või 446 6980

Silmade kontroll 15€, prillistajale tasuta!

EK Cleaning OÜ

pakub abi hoolduskoristamisel

Hind alates 14 €/h

Kaugemal kui 20 km Pärnust lisandub sõidukulu 0,25 €/km.

Kontakt: +372 516 1507, ekcleaning@ekkaubandus.ee

PÄRNU HAIGLA VERETALITUS

KUTSUB VERD LOOVUTAMA

2.märtsil 2021

SINDI SELTSIMAJJA

kell 9.00-11.00

Kaasa võtta sõbrad, hea tuju ja isikut tõendav dokument
Jäame teid kõiki ootama!
Lisainfo 4473 263

HOBESÖLG OÜ

KINNISVARA
ost – müük – vahetus

LIPUMASTID
müük – paigaldus – hooldus

TRANSPORTTEENUS

www.hobesolg.ee

info@hobesolg.ee

Tel. 55 655 001

LC Paikuse jätkab noortele talentidele toetuse andmist

LC Paikuse kuulutas välja konkursi “Noore talendi toetus”. Toetus on suunatud sihtotstarbeliselt kuni 20-aastase Paikuse ja/või Sindi piirkonna noore enesetäienduseks ja arenguks kaunite kunstide, spordi või muu huviala valdkonnas.

Noore talendi toetuse suuruseks on kuni 500 eurot, mis võib jagamisele minna mitme taotleja vahel. Taotlus peab olema põhjendatud ja kinnitatud täisealise isiku poolt (näiteks juhendaja, lapsevanem, treener).

Taotluse toetuse saamiseks palume esitada LC Paikuse juhatusele aadressil aare.jalakas@rager.ee hiljemalt 31. märtsiks.

Toetuse saaja ja selle suuruse otsustab LC Paikuse juhatus ja kinnitab klubi üldkoosolek.

LAHKUS LOEB
lions.ee

Võida aega ja raha!
Broneeri aeg protechno.ee

Sauga ülevaatuspunkt:
Lauka tee 6, Sauga

Avatud:
E-R 8-18
ja L 8-15
Telefon:
443 6990

protechno

tehnoulevaatus

NavestiMatkad OÜ

- JALGSIMATK Aesoo-Toonoja-Aesoo matkasuuskade laenutus
- Toonoja külas on suitsusauna kasutamise võimalus (tasuta)
- PARVSAUNA RENT (Navesti jõel, Aesoo)
- MATKAPARVE RENT (Navesti jõel)
- KÜMBLUSTÜNN ratastel
- Toitlustus
- Müügil erinevad loodustooted

TULE METSA!
+372 510 9209
NAVESTIMATKAD OÜ
Fb: Navesti Matkad

Stell

Usaldusväärne partner, kes korraldab kõik korteriühistu ja kortermaja haldustegevused.

Kortermaja haldusteenus hõlmab:

- personaalset haldurit
- avariiteenust
- hooldust tehnosüsteemidele ja tarinditele
- heakorrasteenust
- remonditeenust
- õigusabi
- raamatupidamist

Küsi julgelt pakkumist!
elamuhaldus@stell.ee
53441639 • 4455777

stell.ee

VASTSÜNDINUD
VALLAKODANIKUD

Friida Raja	08.01.2021
Ragnar Ionov	12.01.2021
Meribell Nõmm	15.01.2021
Kaileen Laaring	23.01.2021
Kaarel Kütt	25.01.2021
Nora Rautits	25.01.2021

Õnnitleme!

STATISTIKA

1.-31.01.2021 sündis 7, suri 18, saabus 63, lahkus 29 ja vallasiseselt vahetas elukohta 22 inimest.
1.02.2021 oli vallas elanikke 12 012, neist mehi 5950 ja naisi 6062.

Alustame Tori valla
raamatukogu lugemismänguga
„Lugemise proovikivi 2021“

ENE MICHELIS

TORI VALLA RAAMATUKOGU DIREKTOR

Kutsume teid osalema meie uues, läbi aasta kestvas lugemismängus!

Mängu eesmärk on lugemisrõõmu jagamine, sest koos erinevaid teemasid avastades võib jõuda raamatuteni, mileni omapäi võib-olla ei jõuaks. Mängus osalemine on vabatahtlik. Alati saate abi küsida raamatukoguhoidjatelt.

Reeglid:

- mäng kestab 1. märtsist kuni 30. detsembrini 2021;
- arvesse lähevad Tori valla raamatukogu haruraamatukogudest laenutatud raamatud, koduriulist võetud raamatud arvesse ei lähe;
- osalejale antakse „Lugemise proovikivi 2021“ osalejakaart, kus on peal raamatute teemad;
- tagasiside andmine on vabatahtlik ja selle võtab vastu ning teeb vastava märke osalejakaardile raamatukoguhoidja;
- ühte ja sama raamatut ei saa märkida mitme eri teema alla;
- lugemismängul puuduvad vanusepiirangud;
- „Lugemise proovikivi 2021“ kõik 30 raamatut läbi lugenud osalejate vahel loositakse välja auhinnad.

Meie haruraamatukogudes on hulgaliselt raamatuid, mis ootavad oma lugejat. Ootame rohket osavõttu ja soovime meeldivaid lugemiselamusi!

Rohkem infot nii selle ettevõtmise kui ka muude tegevuste kohta leiame haruraamatukogude sotsiaalmeediast ja Tori valla raamatukogu kodulehelt.

Kohtumiseni raamatukogus!

Tammiste lasteaed-algkooli
õpilaste vastuvõtt 1. klassi

Alates 1. märtsist võetakse vastu taotlusi Tammiste lasteaed-algkooli 1. klassi astumiseks.

Taotlus koos lisadega esitada digitaalselt allkirjastatuna direktori meilile eda.tenson@torivald.ee või paberkanalil Tammiste lasteaias kohapeal.

Taotlused palume esitada hiljemalt 31. märtsiks.

Taotluse vormi leiame valla kodulehelt www.torivald.ee või Tammiste lasteaias kodulehelt www.tammistelasteaed.ee.

TEATED

Tori sotsiaalmajas juuksur 10. ja 25. märtsil. Vajalik eelregistreerimine, juuksur Pamela tel 5340 8603.

Tori sotsiaalmajas maniküür/pediküür 24. märtsil. Vajalik eelregistreerimine tel 529 7216.

Sindi sotsiaaltöökeskuses juuksur 16. märtsil alates 9.00. Aja broneerimiseks helistada 5569 5546.

Ostan kokku **sõidukeid**. 5674 2982.

Soov osta **1-2toalist korterit**. Sobib nii kesk- kui ahiküttega ja võib olla ka remonti vajav. Sobivusel kiire tehing. 5565 5001, Marek.

Õunapuude lõikus ja korstnapühkimine. Taevastes OÜ, 5698 1275.

Lame- ja viilkatuste ehitus, remonttööd, ehituslikud plekitööd, kivi- ja moodulkorstnate ehitus, remont. Tel 554 8699, e-post edissonnehitus@gmail.com.

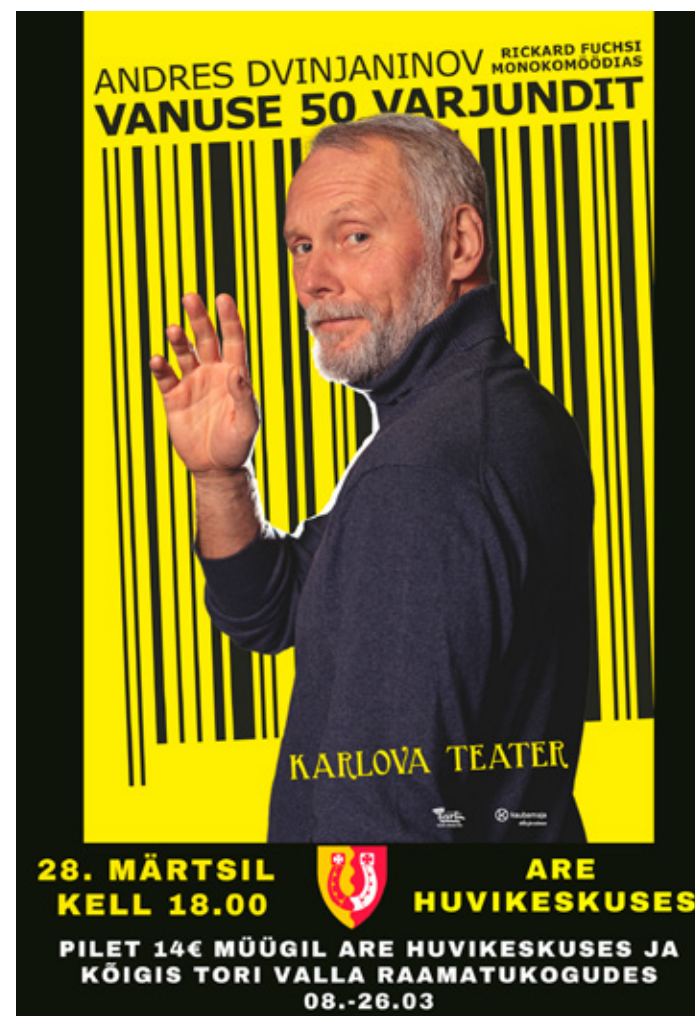

TORI SOTSIAALMAJAS

HUVIRINGID

MÄRTS

- 2. 03 - MAALIMINE KELL 10
- 2.03 - LAUAMÄNGUD KELL 13
- 4. 03- MEISTERDAMINE KELL 10
- 9.03 - KUNSTIRING KELL 10
- 11. 03 - LOODUSRING KELL 10
- 11.03 KOKARING KELL 12
- 16.03 - KODULUGU KELL 10
- 18.03 - JUTURING KELL 10
- 23.03 - TAASKASUTUSRING KELL 10
- 25. 03 - FOTORING KELL 10
- 30.03 - KÄSITÖÖ KELL 10

RITA TALISOO

Fotonäitus

AAFRIKA

NAERATUSTE RANNIK

Sindi raamatukogus

Pärnu mnt 55a, Sindi

08.02.21 – 15.03.21

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Helmi Lilles	01.03.1922-07.01.2021
Maria Õnapuu	06.08.1922-03.01.2021
Aksel Metsaots	30.04.1925-01.01.2021
Esta Saare	06.12.1927-17.01.2021
Marie Hein	18.09.1928-11.01.2021
Alide-Maimu Voll	28.04.1931-24.01.2021
Heino Eentalu	22.05.1935-03.01.2021
Hilja Roosna	04.07.1936-16.01.2021
Kalju Bärilin	17.07.1937-17.01.2021
Hans Könninge	08.11.1944-24.01.2021
Stanislav Olli	31.07.1945-22.01.2021
Villu Mets	11.02.1951-03.01.2021
Vello Sillat	27.09.1954-07.01.2021
Klara Sang	24.01.1956-15.01.2021
Lembit Lohk	08.01.1958-09.01.2021
Tiiu Pihlak	02.08.1966-19.01.2021
Julija Kirnmanne	28.02.1975-21.01.2021
Andre Strelnikov	01.04.1976-04.01.2021

Tori Valla Teataja

Väljaandja: Tori vallavalitsus

Aadress: Pärnu mnt 12, Sindi, Tori vald, 86705 Pärnumaa

E-post: tori@torivald.ee

Toimetaja: Piia Salundi, tel: 5855 7158,

e-post: ajaleht@torivald.ee

Küljendus: Ajakirjastus OÜ, trükk: AS Postimees Grupp

Leht ilmub üks kord kuus. Tiraaž on 5260 eksemplari ja see jagatakse Tori valla postkastidesse tasuta.

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile ajaleht@torivald.ee 10. kuupäevaks.

Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.